

M

V

M

T

G

T

4

ORATIO FVNEBRIS

scripta

ANDREAE MY-
LIO, V. CL. MO ILLVSTRIS-

simorum Ducum Megapolitanorum
Consiliario.

Reverendo et doctissimo

Leopoldo Cosm. S.

viro. M. Valentino Mysio.

Magistro Harpaccio

q. d. d. v. d. d.

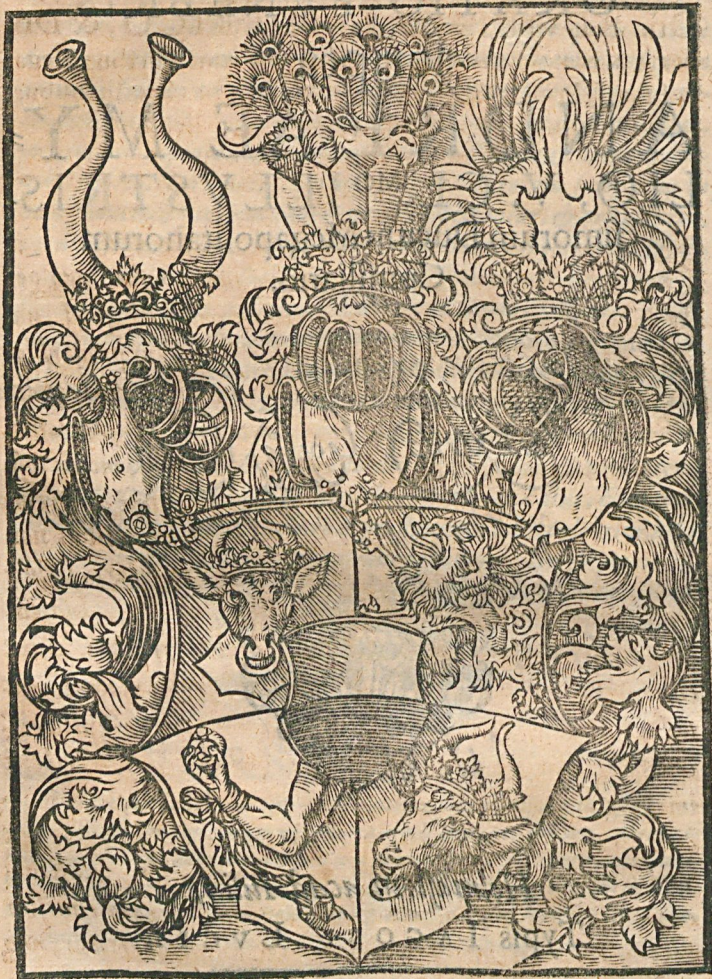
Ja. nationi S.

Helmsf. in acad. Julia,

Typis IACOBI LVCII,

Anno clv. lv. cxi.

Ann. cl. cl. omA

Generosissimis & illustrissimis principibus, ac dominis,
Dn. ADOLPHO FRIDERICO, & Dn.
IOANNI ALBERTO, fratribus germanis, ducibus Mega-
politans, Principibus Vandalorū, Comitibus Sucrinensibus,
Dominis Rostochiensium & Stargardiensium &c.
Dominis suis clementissimis

S. D.

IOAN. CASELIVS.

NEc in genere, quamvis regio, sunt omnia, neq. ge-
nus illustre nihil pollicetur & præstat: quod cum
res ipsa semper probarit, inde nata sunt proverbia,
ore etiā populi vsurpata, in incultis nō minus gentibus, quā
à Romanis, vel Atheniensibus. Hanc rem modo consideranti,
veniunt in mentem plura, vnum è Saxonici sermonis vsu
mibi proferre libet: aiunt, poma decidere proximè arborem:
quod vt apud nos айрықатөдес, à diuersa lingua gentibus non
subitò intelligatur. Libet autem mihi id interpretari, si quis
fortè exterorum hanc meam lucubrationem legat. Indica-
tur, qualis sit natura arboris, tales esse solere fructus. Sunt
enim vt plurimum tales etiam minores, quales maiores an-
tè fuerint. Ceterum cum perpetuum non sit, de ingenua ex-
cellentia inanium est iactantia, qui quotidie in ore habent
imagines maiorum, siue, vt hoc sæculo loquimur, clypeos ali-
os atq. alios, & clatratas atavorum galeas. Namq. & ex
humilibus excitat Deus præstantes: & permittit, vt, si non
ex aquilinis ouis columbulæ excludantur, non raro equester
progeneret peditem. Hoc cum vtring animaduertitur, neq.

A 2

humi-

humiliores desperant, neq; alteri declinant à mod. stia. Exem-
pla vtriusq; generis in promptu sunt: mihi quoq; multa in nu-
merato sunt, si verbosior esse velim in limine epistole, quam
non nisi breuem meditor. Maneo in sententia vtraq;, vt pri-
mum emergentiũ ingenia diu explorem: de ijs qui generosi, &
cum primis regij sanguinis sint, statim & ipse benè sperem,
& benè alios sperare iubeam. Quare neq; ipse familiarum con-
siderationem negligo, & principes iubeam maiores adspice-
re. Itaq; hæc ad vos scripturus, ducum Megapolitanorum fa-
miliam recogitavi, etiam altiùs, quàm hic indicium facien-
dum censeam, cum hæerent mihi quasi in oculis eorum etiã
vultus, quos ab annis sexaginta vidi, plerisq; ipse notus ex
beneficijs, quæ in me pro principum liberalitate contulerunt,
in hunc etiam vsq; diem. **MAGNVS III.** laudem iustitiæ,
prudentiæ, fortitudinis, clementiæ, deniq; in Deum pietatis,
sine qua illæ aut simulatæ sunt, aut certè imperfectæ, singu-
larem promeritus, vestras prouincias tradidit duobus filijs,
HENRICO, qui pacificus quod esset, pater quoq; patriæ di-
ctus fuit, vt erat (eum ego septuaginta annorum principem
peradolescens vidi) & **ALBERTO**, abauo vestro, qui prin-
ceps illius sæculi, & humanissimus fuit, & splendidissi-
mus. Inter fratres conuenit fraternè, vt cum in diuer-
sis arcibus, interdum in vna eademq;, familias haberent,
pari imperio gubernarent omnia, communibus populis benè
consulentes, id autè non nisi paternè. Cum patruo auus vester,
IOAN. ALBERTVS, annis paucis gerebat imperium: de quo
orationè funebrem habui, sine potius perscripsi, anno abbine
quin-

quinto & trigesimo: etiam sexto abhinc eiusdem optimi sa-
pientissimiq; principis laudationem ad vos misi. Volui enim
vtrumq; & à vobis quoq; intelligi, & me hominem gratum,
& nepotum mihi animos deuincire, vt patris quoq; & patru
antè deuinxissem. Et vero hoc obtinui, cum illud, quamuis
debitum officium, probassetis. Patruo porrò decedenti suc-
cessit patruus vester dux **HVLDERICVS**, qui item in-
ter se fraternè, in remp. paterne, prouincias Megapolitanas
rexerunt. Pater vester **IOANNES** successit porro auo: patruus
vester **SIGISMUNDVS AVGVSTVS** decessit, vt sci-
tis, iuuenis admodum: vtinam vero superuixisset **IOANNES**
pater vester. Sanctè admodum à sapientissima matre consti-
tutum, vt & patruis & **HVLDERICO** & **CAROLO**, Me-
gapolin regentibus, in literis, cum domi, tum inter peregrin-
andum, ad regias virtutes siue veram reipub. hereditaria
administrationem, educaremini. Erga reuersos verò iterum
meam obseruantiam declaravi, misso ad te, princeps **ADOL-
PHE FRIDERICE**, Crusiada, cum traiecisses in Sueci-
am, princeps **IOANNES ALBERTE**. His autem diebus
etiam annus est, quando edidi de patruo vestri **CAROLI** vi-
ta quaedam ad proceres scripta, quæ non vidistis solum, sed ho-
norario misso, vobis mea studia admodum placere, testatum fe-
cistis. Etiam verò antè, & tum quoq; habui in animo, ante
plures annos scripta, nondum diuulgata tamen, ad vos mitte-
re, non tam de vita Cl. V. soceri mei, **ANDREAE MYLLI**, qui
mibi à prima quoq; notitia nostra pro patre fuit, quàm de gu-
bernatione opt. & sapientissimi, & beneficentissimi ani ve-
stri,

stri, principis IO. ALBERTI. Multa enim illinc cognoscetis, quæ scire vobis & imitari expediat. Beneficia pridem accepi plurima à quot professus sum annis antè, quorum omnium maximum est, quod me in vestris cum habueritis, habetis, semperq; habituri estis: neq; vero me solum, sed & meos, qui supersunt duo generi, ICTI præstantissimi, noti quoq; præstantissimis viris, qui vobis à consilijs sunt. Filios enim, IOAN. HVLDERICVM & IOAN. CAROLVM, CASELIOS, qui paternæ expectationi iam maximam partem satisfecerant, & sibi, passim in Germania & Italia, doctrinæ principum virorum benevolentiam parauerant, IO. VLTRICVM anno ab hinc XV, IOAN. CAROLVM superiore Februario, recepit ad se, qui illos mihi dederat, vt ipsi visum fuit: maluit videlicet eos æterna hereditate beare, quàm in hac mortali vita alijs atq; alijs ærumnis plures annos exerceri, quod mihi euenit ad annos propè octoginta: quo omni tempore mihi nihil accidit hac mœstitia acerbius, quam ex animo meo delere, neq; tempus poterit, neq; vllæ rationes: emolliunt fortè aliquantulum hæc ipsa: præ omnibus autem, quòd omni decreto summi imperatoris sanctè nos subijcimus, quàm humiles, & quàm magni sumus. Namq; hac in parte æquantur omnes, quidquid est mortalium. Hoc ipsum cum non minus sapientissimi reges intelligant, humanitatem & ipsi colunt, & omnia conuertunt in beneficentiam. Quod de vobis præconium cum omnium ore confirmetur, in hac regiarum virtutum orbita vos tota vita progressuros auguror: quæ est optata principum felicitas, vosq; proximè æterno principi collocat: hæc deniq; etiam voti mei summa est.

Valete principes generosissimi. Helmestadio ex acad. Jul.
non. Sextil. 612 Id 6XI.

Magnifico & excellentissimo V.
Dn. HAIONI à NESSA, Icto, & oratori clarissimo,
aulici Megapolitani senatus principi, & Cancellario,
dn. & amico honorando
S. D.

IOAN. CASELIUS.

Notitia quam cum doctis, ijsq; bonis viris passim gentium, tum coram, tum per litteras, siue paucis compellatis, quos suspicerem, siue ab alijs ipse compellatus, qui aliquo loco me haberent, contraxi ab adolescentia vsq; : illius, inquam, notitiae, quam neq; falso amicitiam dixerim, recordatione in rebus humanis nihil ferè mihi accidit iucundius, nec ferè alia re, potiore ex parte, mihi viuere visus fui, atq; etiamnum videor. Itaq; non solum ex interuallo amicos libenter video, aut eorum litteras cum voluptate lego, sed operam etiam do, ne quod huiusmodi officiorum siue studiorum in me diu desideretur: quibus ipsis si hac aetate & inuacitudine minus satisfacio, gratum tamen me facere cum sciam, scribo non quoties amici desiderent, aut ipse velim, tamen quoties per illa, quae dixi, licet. Denuo tibi debeo, diutius, quam oportuisse fateor. Ero igitur & hac de causa paullo longior, & quia haec publicè etiam legentur, quod tu quoq; æquo animo feres. In amicitiae porrò cultu saepè respicio ad principium, & quae exinde secuta fuere, mutua studia huic generi amicitiae conuenientia & propria. Relinquimus enim commodis destinata illis, qui eam potissimum finem colunt. Cum tu annis antè pluribus ex academia Iulia istuc ad Varnum venires, in ipsis quasi foribus primae notitiae nostrae multa me ad te, diligendum inuitabant, in consalutatione comitas, in moribus elegantia, in conuictu suauitas, quae omnia & doctrinam tuam simul representabant, & animi integritatem, virtutum primarum certissimam internunciam, quam neq; aberret, qui omnium apicem nominet. Sed mutuae beneuolentiae vtrinque simul initium datum, haud inficiandum existimem, cum & tuum in me animum statim viderem, neq; meum in te dissimularem: haec igitur cum illis amicitiam inter nos constituit, quae rectè coalesceret & firmitatem polliceretur. Itaq; cum tu in Megapolitam in academia, quam apud principes maneres, ego huc migrarem,

rem, animis ex eo tempore vnā fuimus: ex interuallis nos vidimus,
litteris nos consalutauimus, cum sapius quoq; scripseris, quam per-
petuæ occupationes sinere videantur, ego otiosior à te superatus
videri possim. Non in nulla re te consului. Memineris, vt olim hac
transeunti Cl. ANDREAE MYLII, soceri mei, vitam tibi legen-
dam dederim; plerasq; videlicet paginas, quæ typis erant expres-
sæ: edendâ enim illa nondum putabam: qua de re dum cunctan-
tius delibero, alia atq; alia me ab hac cogitatione & semiperfectis
laboribus retinuerunt: calamitates domesticæ plures, alia acad-
micæ, neq; vnius generis: neq; leuiter perturbarunt nos resq;
nostras motus in vicinia, quorum neq; hodie videmus exitum. Tan-
dem visum mihi fuit, hanc meam narrationē ad eos mittere, quibus
deberi potissimum ex eo tempore iudicamus. Superiorum an-
norum historia, quam ego & principum, & istarum nationum Me-
gapol. & academiæ inserui, nemini potest esse gratior, neq; alijs
potius debetur, quàm Ill.^{mis} fratribus, ducibus Megapol. filijs
IOANNIS, nepotibus IOANNIS ALBERTI. Aui autem eorum
sapientissimus amplissimas laudes cum nusquam silentio præteri-
erim, hic decantandas mihi sumpsi, simulq; plures, quibus princeps
sapientissimus in aula & consilijs vsus fuit, celebraui. Id consilium,
cum neq; tu improbaris, exequor nunc demum: teq; rogo, vt mea
studia deferas vtriq; principi, & Cl. collegis tuis, qui illis à consilijs
sunt: iubeas quoq; lucubrationis meæ exempla reddi & ijs ipsis, &
viris equestris ordinis, quotquot bona doctrina exculsi sunt: ijs cū
primis, ad quos vitam dūcis CAROLINI. Nec enim dubito, quin
qualecunq; illud munus meum, ab animo beneficiorum memore
profectum, gratum quoq; illis fuerit. Et vero, dum istic vixi,
dumq; hic viuo, semper studui, & studebo porrò, pietatem meam
principibus, studia mea probare Megapolitanis. Quod de meo
animo, & principibus & proceribus rectè affirmare potes, vtq; hoc
facias, quando in tempore fieri intelligas, te etiam atq; etiam
rogo, non noua de me pollicens, sed quæ semper vltro
præstiti, & præstare potero. Vale. Helmæstadio
ex academia Iulia. V. id. Sext.

CLIO CXI,

IOACHIMO MYLIO, VIRO NO-
bili in Gœdebenda ad ripam Varni,
prope Criuitium.

S. D.

IOAN. CASELIVS.

Quod velle vos sciebam, vt magno viro, Andreae Mylio, patri tuo, focero meo, orationem funebrem conscriberem, id vltro in me statim recepi, etsi hoc fortè alius faceret rectius, qui omnia citra reprehensionem exponeret vberius, & illustraret luculentius: neq; non id ipse mallet. Eiusmodi enim scriptor & filij & generorum, & in his meas, si quæ essent, aut esse putarentur laudes explicaret, iure quodam suo, plenius. Mihi in ipso focero laudando & cura & cautio maior fuit adhibenda: de affinibus dicendum parcius, de me tenendum silentium. Quis enim propriarum rerum præconibus aures dat absq; fastidio? Quin, qui faciles sunt, vt plæriq; sumus, in prædicandis suis bonis, antè partarum etiam laudum, sapè iacturam faciunt. Ego verò quia ex generis primus eram, & focero multis ipsius beneficijs deuinctus, suscepi in me hoc negotium. Quod alijs videtur leue, & in promptu est, in eo quamuis non prorsus inexercitatus plusculum difficultatis reperi, quàm initio arbitrabar, nec tantum ea de caussa, quam dixi, sed & ob aliam, quam tu quoq; maioris esse momenti dixeris. Cùm enim non prætereunda essent negotia, quibus dissimulatis deterere viri laudes viderem, cauendum esse mihi intelligebam, ne culpa mea in grauem plurium censorum inuidiam iucurrerem. Calumniam autem, quæ est malevolentia, etiam in clara luce veritatis declinare ne prudentissimus quidem & disertissimus scriptor

B

potest.

potest. Eam igitur à me tum delineatam siue perscriptam orationem (namq; meditabar eodem tempore, ac ferè eadem opera conscriberebam) misi ad vos, quorum in ea censuram esse primam oportere existimabam. Nam & filius & generi videretis, si quid aut prateritum esset, aut non satis explicatum. Alij monuistis de alijs: ego ad emendationem accessi lentius, vt tergiuersari etiam vobis viderer. Ostendistis enim ex interuallo, subuereri vos, ne editionem prorsus relinquerem, quæ maturanda tamen esset vestro iudicio. Nam talia nisi in tempore gerantur, nihil habent amplius ad populum gratiæ. Aiunt enim solemnia quæq; siue legendum sit, siue gratulandum, debere in tempore fieri. Quod etsi neq; mihi secus videtur; nam si funus clari viri celebrare velis, id eo loco aptissimè eoque tempore facias: alia tamen est, ni fallor, eorum ratio, quæ monumentis litterarum consignantur, vt longè gentium & futuro etiam fortè sæculo vigeant, & legantur. Quod etsi pleriq; sibi pollicentur, vt est in vnoquoque plurium scriptis, & omnium ferè vocibus nobilitatis amor sui: quotus id quisq; tamen adsequitur? Nec enim libri, nisi velut ad vnguem perfecti, esse potest viuacitas: quin multi quo die lucem adspexerunt, occidunt. Causæ igitur multum est, cur in eiusmodi opere non celeritas & maturatio, sed maturitas potius & bonitas flagitanda sit. Vilia namq; si sint, cuiusmodi ferè quodq; extemporaneum, ne quidem officij, atq; adeò vix studij nomen mereantur. Nec tamen hæc cura me tantum retardauit ab expectata editione. Inciderunt enim priuatæ calamitates, quas tu non ignoras, pridem amicis cognitæ, obitus carissimi filij, & lis deinceps, nec opinata, & infelix, non tam exitu, quam diuturnitate contentio- nis, tum publicæ, cum nos morbi populares triennio vexarent, & in Transueferanis agris peregrinorum militum populationes nobis quoq; non timoris nihil incuterent: quæ
„ tot tan-

tot tantaq; mala si animum meum non penitus affligerent,
non leuiter tamen afficerent. Etenim & longinqua mala hu-
manitate præditos commouent. Itaq; non tam obiurgatio-
ne, quàm commiseratione dignus videar, qui quædam in-
choata, quædam perfecta poenè abiecerim, vel inuitus cer-
tò seposuerim: in ijs est & hæc lucubratiuncula, quam quo-
ties interea adspexi, piguit inter tot molestias, & in tanta
animi ægritudine ei manum denuò admouere. Nec sum ho-
diè ad rem paratior, quando tempestates & inundationes à
bruma factæ & animum meum tentarunt non leuiter, & va-
letudinem magis labefactarunt, quam & annis attenuatam
iniurato creditis. Tandem flagitationum uestrarum quasi
conuicio excitatus relectioni orationis tribui hosce dies ali-
quot, multa induxi, pauca adieci, aliqua emendavi, plæraq;
reliqui, vel quòd meliora non habebam, vel quòd ferri posse
iudicarem. Nam quæ à me proficiscantur, tenuia esse, facile
perspicio, nec eiusmodi, quæ acutissimorum hominum cen-
suram sustineant. Hactenus de mora ea ad te scripsi, quòd
tute instares potissimum de editione, veritus quoq; opinor,
nè si quid mihi graui ætate humanitus accideret, aut opella
nostra mecum vnà occideret, aut publicaretur negligentius.
Laudo te, Ioachime, qui honori patris in omnibus consul-
tum velis, in quo me habes à te secundum, ac fortè tibi pa-
rem. Viri enim laudes in ipsius nepotes, liberos meos, æquè
redundant. Laudo magis, qui vt paterni ruris, ita paternæ
dignitatis hæres vnicus, quemadmodum illud colere ab ini-
tio constituisti, ita & hanc omnibus rebus tueri studuisti, vt
te equestri loco dignum gereres: quod vt commodè faceres,
à puero prorsus nihil tibi defuit. Magnum esse creditur, nec
ipse negarim, quod sapientissimus imperator Maximilianus
patrem tuum ob virtutum & merita in patriam adscripsit in
album nobilitatis Germanicæ, insignibus de more tributis:

maius,

B 2

maius,

maius, quòd vltro fecit, paterq; tuus munus illud imperatorium prius accepit, quàm paratum sibi intellexerat, de quo ipse neminem compellasset. Cùm autem cognitus & carus esset proceribus regiæ, existimo auctorem eius beneficij extitisse Huldericum Zafium secundum, summi iudicij, & primæ auctoritatis virum, cuius manum adscriptam vidi diplomati. Pater erat ea modestia, vt minus ostentaret, quod tamen in rebus pretiosissimis habebat: tu ea prudentia & animi magnitudine, vt partum à patre decus conserues sedulo. Dixi, vt posses, omnia tibi in promptu fuisse. Indoles primum animi rara & paterna, nec quod ad corporis bona, negligenter te natura habuit. Quid de educatione dicam? qui puer domi paternæ in aula, & deinceps domi meæ in academia Rostochiensis adolefcens cum nobilissimis adolefcens & principibus fideliter eruditus fueris, & primæ ætate ita te gesseris & eleganter & modestè, vt cùm in eorum consuetudine te nemini anteferres, omnes te amarent plurimùm. A studijs quidem doctrinæ tibi non recedendum putabas, sed accedendum etiam ad artem equestrem. Itaque tum dux Megapolitanus, optimus princeps, Ioannes, Ioannis Alberti F. te in familiam suam adsciuit in ordine equestri: neq; non semper fuisti iucundus & carus iuuentuti nobilissimæ, donec pater tibi rem omnem familiarem tradidit, cui ipse per negotia non præfuisset, mater per grauem ætatem, vt antè, præesse amplius nequiret. Est hoc genus vitæ, vt sapientes etiam scriptum reliquere, & quietissimum, & iustissimum. In eo vt te geras, ipse tibi non occinam, qui alijs exemplo sis, & boni patrisfamilias nomine prædiceris à vicinia. Istud autem Mylianum, quod pater musis dedicauit, quas cùm in aulæ strepitu atque negotijs non posset, in isto recessu religiosè coluit, cùm litteris carere non posset; non dubito, quin quotidie aliquid legas aut mediteris: voluptatem

luptatem tertè capiebas ex historijs: pulcrum est & te dignū,
 ea esse & virtute & doctrina, vt cum res tuas commodè ad-
 ministrès, tum si patria, si propinqui, si amici, si vicini te
 consulant, ne ista ætate, ac multò minus grauiore, consilij
 penuria labores. Boni autem consilij copiam non tantum
 vsu, sed multo magis doctrina & exemplis (vtraque libri ve-
 terum suppeditant) comparari, te fugit minimè. Vnum su-
 perest, quòd te frustrà hæctenus monui: non falsus autem
 animi sis, si de eodem te à patre moneri existimes: vide, ne
 longius annum transeas, quem nuptijs non solum Plato de-
 terminat, sed alij quoq; viri sapientes, qui de conseruanda
 propagandaq; ciuitate fideliter nos docuerunt. De quo
 consilium plus quàm satis diu ceperis, id aliquando matu-
 randum memineris. Alij fructus alio anni tempore proue-
 niunt, hieme niues, & frigora, & quæ non tempestates? fru-
 ctus ferre non sinunt. Vale Helm. ex ac. Iulia. Kal. Mart.
 cIo Io cII.

εις σωφροσύλω.

Σωφροσύνης τί κε μείζον ὄνησας ἐν ἀνδράσιν εὖροις,
 ὦ γὰρ. καὶ γὰρ ἰσθλοῖς ὡς ἀκόλαστοι ἀνῆρ.
 Ἡπι ὄγ' ἐδμήθη Κισσερείη ἢ Διονύσια,
 Τηλόθι τ' ἀρετῆς ἐκπὸς ὀλίγ' πλαιάα.
 Ὄμμα γάρ οἱ ψυχῆς, ἀμελέμενον ἀπ' ἀρχῆς,
 Τῶ Διαιγνώσκαις εὐμαρέως ὑγιῆ.
 Τὰ βλάβε' ἀφελίμων, κακὰ τ' ἐδῶλῶν, αἰσχρὰ π καλῶν,
 Ὡς τ' σι αἰρεῖσθαι, καὶ Φυγέειν, ἀγρ δει.
 Ὀλεσ'. Τυῶ πι πεινυδρῶ, εὐφροσι θυμῶ
 Πᾶσι καπερῶσθαι ἡδέα παρτοτέροις.
 Οἶνκς, καὶ τ' ἐρωτα, λόγκθ' ἐνὶ πᾶσιν ἐχεσθαι.
 Οὐτ' ὅθ' ἡγεῖσθαι σ' εἰς ἀγαθ' οἶδε μάλ' ὅθ'.
 Ὡπὸς καὶ μέτρια Φροεῖν ἐνὶ πᾶσι κελεύει.
 Της αὐτῆς γὰρ ἐφου καὶ τίδε σωφροσύνης.

B 3

IOAN-

IOANNIS CASELII
oratio funebris scripta
ANDREAE MYLIO,
V. CL.

Aultima ferè Græcarum Urbium, & Latine potentie memoria, in usu fuisse accepimus, ut singulari virtute præstantes & benè de patria meriti cum laudatione efferrentur: laudarent autem eos non solum, qui vim virtutis intelligerent, & dicendo plurimum valerent, sed etiam, ad quos aliquid beneficij ab illis peruenisset. Hæc consuetudo non inoleuit absque rationibus. Censebant enim, & gratos esse & se ostendere tales oportere, quod non nisi dicendo vita functis præstaretur, & debita virtuti præmia persolui rectius non posse, & sic excitari ceteros, & erudiri ad honesta facta, & præclare merendum de alijs. Eadem verò me quoq; nec aliud monit, ad scribendas orationes funebres, quas scripsi aliquot, nec multas tamen: idq; pulcrius esse non dubitavi, quàm aliorum famam rodere: quod non solum sermonibus, sed & scriptis multorum hodiè, malo privato & pessimo publico, frequentatur: vel etiam acerba oratione criminosos insectari. Discipline mihi fuit exemplum sapientis poetæ, qui in diuino suo opere omnes, quemq; suis, laudibus afficit, non nisi vnum seditiosum militem, ut meritum eius erat, exagitat. Hoc ille fecit, credo, quòd arbitraretur, tætrius nefas & scelus exitiosius excogitari non posse, quàm bona ratione constituta
MAOI
societa-

societatis ordinem conturbare, & in legitimos magistratus concitare mobile & imperitum vulgus. Etsi igitur non dubito, quin quod huius fecerim, faciamq̄, bonorum nemo reprehensurus videatur; tamen studio in hoc genere parcior sim, nisi me amici ad hanc rem, siue precibus, siue auctoritate sua cogant magis, quàm permoueant. Nunc autem soceri mei *Andree Mylij* vitam cœpi quidem vltro scribere; quod nisi in animo habuissem, compulissent tamen me amici, quos ille passim plures habuit, obstrictos sibi officijs multis, & beneficijs non leuibus, ipsius ceteri generi, affines mihi perbeneuoli & cari. Etenim ipsi quoq̄ & magnum virum fuisse & bene de nobis meritum statuunt, & libenter prædicant, & prædicari ab alijs gaudent. Nec iniuria verò hunc mihi laborem relinquunt: tum quòd primus illi sui gener, tum quòd omnes viri vitæ rationes mihi à pluribus annis, adeoq̄ ab adolescentia mea, quàm illis notiores, quibus tamen ipsis & alijs præterea amicis, quo minus à me aberraretur, hæc legenda censendaq̄ dedi. Sequar autem & ætatem ipsius *Mylij*, & cætera, quemadmodum ea exspectare & desiderare lector videatur, si quis fortè erit alius præter propinquos, qui viri memoriam ad nostros, minores potissimum, propagari velimus: etsi referentur à me non pauca, quæ alijs exemplo & disciplinæ futura, si cognoscantur, existimem. Quamquam autem de ijs minus laborandum est, quæ in potestate nostra neq̄ sint neq̄ fuerint, sed in fortunæ arbitrio vulgo feruntur, tamen quia ipsa præterire vetant, qui de ratione dicendi, accommodatq̄ ad captum multitudinis lucubrandi

brandi precipiunt, tum quia omnes scire auent de omnibus,
tum quia illis, vtcunq; sese habeant, rectè vti, virtutis est;
nec eas ipse leges penitus negligam.

Primum igitur de patria: quæ Mylio fuit Misena in Mis-
nia ad Albim. Hic verò si longus esse velim, multa conge-
ram de gentibus, quæ ad eum fluuium olim habitasse existi-
mantur: de quibus tamen pauca proferre licebit absq; repre-
hensione: nec libeat sanè exponere plura, de quorum certitu-
dine assenerare, temerarium existimetur. Migrationes enim
gentium non tam nituntur fide historica, quam coniecturis.
Olim cis Albim sedes fuère Hermundurorum, Soraborum,
Longobardorum, nec fortè omnium eodem tempore. De
Hermunduris honorificè scribit Tacitus, fuisse à Romanis,
vt amicis, datum, vt liberè in prouincia Germania Rætia
negotiarentur: ex quo apparet, eos illius ætatis homines &
industrios fuisse & fide præstantes: nec non societatem ciui-
lem bonis legibus habuisse constitutam: deniq; aliquem ibi
fuisse virtutis cultum, & aliquod studium humanitatis. Sed
populi mutati sunt in gentium migrationibus. Siue enim po-
pulosè gentes, siue à potentioribus patria pulsa sedes quere-
bant: si regiones ab hominibus deserta non essent, ipsos in-
colas vel in prælijs trucidabant, vel sub iugum mittebant,
vel è suis vicis fundisq; expellebant, nihil experti iure, cuius
in prisca barbarie nulla erat ratio, sed vadentes solida vi, vt
ait Ennius. Sic Mysos Hermunduriam occupasse, siue suspi-
cantur, siue adserunt, quod partim historia confirmare, par-
tim ipsum nomen testari videatur. Fuère primùm vtraque
Mysia,

Mysia, & maior, & minor, in Asia minore, inter Phrygiam
& Hellespontum. Ceterum Mysi illi ulterius progressi citra
Danubium habitauerunt: quorum una regio inter Macedoni-
am & Danubium, cuius pars Dardania est, superior Mysia
dicta fuit: altera inferior, inter Thraciam & Danubium,
ubi hodie Bulgaria. Deinde partim Daci, partim Bulgari
& Hunni illos Mysos eiecerunt, atq; ita in Germaniam ve-
nisse creduntur, quos hodie Misnenses nominamus. Sed neq;
hic cum alijs contendam, qui ijs, quæ dixi, minus adfentiun-
tur; & quoniam regiones à fluvijs nomina interdum sortiun-
tur, eorum coniecturam probabiliorē iudicant, qui à Misa
fluuiolo infra arcem delabente in Albim nomen oppido impo-
situm aiant, quod in totam regionem porrò translatum ex-
istimari non abs re possit. Hoc igitur in medio relinquam.
Vt autem in Misnia nostro seculo æquis legibus administren-
tur omnia, vt cum ceteræ artes, tum liberales ibidem flore-
ant, ni breuitati studeam, multis explicem: sed res contro-
uersa non est, & manifesta, & prædicata à multis: eaque
laus ab alijs porrò illustrabitur. Mores gentis honesti &
elegantis etiam prouerbio locum dederunt per Germaniam.
In Misnia ad Albim sita est, vrbs Misna: quo loco & flu-
uiolus Misa è monte prorumpens in Albim, vt modò di-
xi, delabitur: & regioni & vrbi & fluuiolo nomina à My-
sis indita itidem videri queat. Oppidum autem & arcem,
quo loco vel vicus tantum esset, vel traiectus, aduersus fini-
timos hostes condidisse Henricus Auceps creditur. Igitur
Misena ab annis sexcentis sexaginta quinq; excreuit in hanc
amplitu-

C

amplitudinem & elegantiam : ciues honesti & splendidi, &
humani & benefici. Ibi, vt dixi, natus fuit Andreas Mylius
non opulentis, sed honestis parentibus : Andreae pater Petrus
architectus erat, nec solum in edificijs priuatis, sed etiam in
pontibus struendis & publicis alijs operibus patriae industri-
am artemq; suam cum laude singulari probauit. Mater ei
erat Gertrudis è familia cum primis honorata Spenglerio-
rum : cuius duae sorores primarijs item maritis Flame nupse-
rant, altera Glizio consuli illius Urbis: altera eiusdem septem-
viri praelecto, viro nobili Keizenbonio : cuius duos filios
post Suerini nouimus, Ioannem & Christophorum : atq; eo-
rum hic à cubili erat principi Ioanni Alberto : ille tenellis
principis filijs praestò erat, idq; munus gerens, ibidem morbo
corruptus diem obiit. Pater cum in re familiari haberet,
quod satis esset ad educationem liberorum, & in ijs praestare
ceteris ingenio, ipse magni ingenij pater Andream animad-
uerteret; bonis litteris erudiri iussit : dubium, ille nè puer
Musas, an haec illum magis complexae fuerint. Quae enim ma-
gistri docerent, non ea tantum capere, sed plura & capere
& desiderare videbatur : nec eorum expectationi satisfacie-
bat, sed eam ante pubertatem facile superabat : nemo erat,
quin virum magnum aliquando futurum crederet : erat de-
niq; in amoribus ijs, qui morum elegantiam & litteras in
pretio habebant. Adolescentulus elementa non Latini so-
lum, sed & Graeci sermonis tenebat, & vt ingenium erat,
ludibundus ita perceperat, vt cum maiores anteuertent,
tùm animaduerteret in ijs, qui docerent, esse, qui quae pueris
decanta-

decantarent, non nisi primoribus labris ipsi degustassent: immò sæpè puer vnius alteriusq; à se animaduersam inscitiam derisisse dicitur ad condiscipulos: quod non tam fortè laudet aliquis, quàm reprehendat temeritatem pretio docentium, que nunquam didicerint: ingenium pueri omnino admirationi fuit omnibus, profectus in prædicatione doctorum. Habebat in ludo patriæ senatorio primum præceptorem Vulpium Francum & eundem porro in ludo illustri: quem virum sedulum & singularem morum informatorem fuisse audio, nec tamen adhuc Latinis Græcisq; litteris satis perpolitum: quid mirum? cùm eo tempore in hisce regionibus inculta illa loquendi ratio nonnihil sordere, & altera eruditam vetustatem sapiens elegantibus ingenijs placere primùm inciperet. Itaq; passim erant, qui veterum scripta cognoscerent cum diligentia, & ad eorum imitationem cùm ipsi se componerent, tum alios adsuesacerent. Eius rei in Misnia initium faciebant, vir prouectioris ætatis Riuus Attendoriensis, & iuuenis M. Dabercusius: de hoc inferius agendi vna atq; iterum alia mihi erit occasio: de illo hîc dicam, quod ad rem satis sit. Riuus ille bonos scriptores & quidem in vtraq; lingua omnis generis diligenter euolebat: cumq; homo *Πολύτροπος* in rebus multum intelligeret: tum proprietatem & puritatem sermonis obseruare iubebat cultores Latinitatis: etiam desudauit, nec frustra, in emendandis veterum scriptis: si quid haberet suspectum, veteres scriptos libros inspiciebat, & ex ijs eruebat non pauca: nunquam ferè sola coniectura nitebatur: quam rationem sobrij correctores initio sequebantur: sed postea ex-

niosiores. Mylium audiui sæpè profitentem, Dabercusio de-
bere se omnia: quo magistro litterarum tirocinia absoluerat,
& adspicere iam & mirari artem eloquentiæ cæperat. In hoc
nobilissimo studio prædicare solebat se magnoperè adiutum
consilio Georgij Fabricij. Quatuor enim antè bellum Germa-
nicum annis instituerat illustrem ludum Misensæ vnum, in
Porta alterum princeps Mauricius: quorum illius antè men-
tionem fecimus, deq; hoc illustrando atq; perficiendo cum di-
ligenter ageretur, de consilio Riuji euocabatur Argentina
Fabricius, paullò antè illud Germaniæ incendium. Eò enim
iterum venerat cum VVolffgangi VVerteri fratribus, Phi-
lippo & Antonio, nobilissimis Thuringis: quos & ipsos docti
viri passim sapientiæ atq; beneficentiæ nomine celebrant.
Hæc de Fabricij doctrina & noua dicendi facultate fama,
quam magnam fuisse ipse quoq; recordor, magis excitabat iu-
uenem Mylium. Itaq; non solum ad eius exemplum se compa-
rabat, sed etiam à populari consilium exspectare & petere
non dubitabat: cumq; nullum esse rectius experiundo compe-
raret, ab eo neq; postea deflexit: neq; non inter eos ex talibus
principijs nata fuit amicitia, quam, quoad in viuis fuerunt,
religiosè conseruarunt, missione litterarum & pluribus stu-
dijs confirmatam. Fabricius autem ille Chemnicensis qua-
probitate & vitæ innocentia fuerit, cum ex ipso socero, tum
ex alijs accepi: qua doctrina, quantumq; dicendo & scribendo
valuerit, ipsius eruditæ & perpolitæ lucubrationes loquun-
tur: quæ omnibus de causis apud viros doctos in pretio sunt,
& locum suum inter melioris notæ superioris sæculi monu-

menta facillè tuebuntur. Vnde autem acceperit rectè dicendi facultatem, duabus potissimum de causis referam. Grati enim esse debemus erga eos, qui talia nobiscum ingenij bona communicant: discunt præterea plures, quid in hoc genere quomodo sequantur: accedit, quòd propagationis & conseruationis politioris litteraturæ historiam videre non ingratum nec iniucundum erit, ni fallor, viris elegantibus. Cui secus videatur, is lector mihi rogandus est, vt patienter accipiat, si ordiar altius: nec tamen dicam nisi quæ huc quodammodo pertineant, ac si non prorsus ad hanc rem, à qua non abluunt, certè ad illud seculum: & cognosci absq; fastidio possint. Fuit vsitatum à pluribus iam seculis, vt adolescentes nostri, qui doctrinæ studia colerent, Alpes transirent, auditum doctos homines & visum Italiam, & ex equestri ordine, & alij fortunatiores. Quidam perlustrata cultissima amœnissimâq; regione Europæ domum redibant: alij pleriq; iuri civili incumbebant: pauci eloquentiæ & sapientiæ studia potissimum colenda intelligebant: credo, vel quòd exemplo potius quàm ratione consilia vt plurimum dirigimus, vel quòd non apparet statim vtilitas. Ita enim sunt ingenia hominum, vt quæ certos honores & obuium lucrum pollicentur, ea præ alijs in pretio habeant & sectentur potissimum. Iis verò qui toti in litteris sunt, & se sapientiæ vel cultores vel etiam professores profitentur, an venia tanti erroris dari debeat, dubito: sed quid dicam? aut nobis inter nos in eodem peccato facillè ignoscimus, amicum leuiter offendere veremur, aut iras eorum, qui populari eruditione quasi quoddam imperium tenent,

tenent, metuumus, vt silentio premamus, quæ nos & trade-
re & tueri publica inbet vtilitas. Bono tamen fato potius
quàm consilio industriaq; hominum ferè omni ætate sunt, qui
sapientiam omnibus posthabitis colant & propagent: & ex-
oriantur heroum indole adolescentes, qui cum, quæ alij tra-
dent, nec ipsi negligant, attamen diuinitate ingenij ad altio-
ra & prima illa studia adspirant. Auorum memoria erat Vo-
laterris vir magnus & eruditorum sui seculi facile princeps,
Rapbaël Maphæus, qui deinceps Volaterranus vsurpatus
fuit, singularis amicus Germanorum; nec sine caussa: quòd
ab ijs se præ alijs coli videret. Nam qui historia & varia bo-
na doctrina capiebantur, quotidie ferè ad eum diuertebant:
quod cum ex alijs tum ex ipsius posteris, familiaribus olim
meis, illic accepti. Erat alius patrum nostrorum memoria Pa-
tanij Germanis & amicus & carus, Lazarus Bonamicus:
nostrâ verò Florentiæ, Petrus Victorius: de quorum hoc
dixi sæpè, eumque omni occasione celebrabo ita, vt de me
multisq; Germanis meritis fuit. Hodie verò Antonium Ric-
cobonum in schola Patavina humaniorum disciplinarum pro-
fessorem Germani obseruant: & ille nostros complectitur.
Ex his philogermanis potissimùm de Bonamico hic agam.
Erat Bonamicus omninò vir eloquentissimus: quod ex per-
pauca, quæ scripta reliquit, existimare facile est: & artem
dicendi tradebat nouo modo, hoc est, veteri, & sapientibus
vsurpato. Non enim particulas artis docebat, vt sophistæ, qui
ad promptam loquacitatem ducebant suos greges: sequebatur
Isocratem, eundem & oratorum & dicendi magistrorum no-
bilissimum:

bilissimum : Isocraticis vestigijs postea Libanium & paucos
præterea instituisse accepimus : eandem faciebant sapientiæ
scholam, quam aperiebant eloquentiæ : sapere docebant ; &
bonis moribus esse iubebant nobiles disciplinae suæ alumnos,
antequam dicere conarentur : nec rectè eum dicturum om-
nibus persuadebant, nisi in quo virtus esset, & virtutum
magistra consilijsq; mater, quam prudentiam nominamus,
quæ ut plurimum videt, quid in rebus rectè feliciterq; ad-
ministretur. Idem cum agere Bonamicum & sedulo moliri
viderent adolescentes nostri, & à viro humanissimo no-
stram gentem amari & magnifieri sentirent, quid mirum,
si qui ei operam dabant ? & alios fuisse non dubito. Erant
tres è Saxonia nobili loco nati, Marchicus Eustachius à
Schlieben, Megapolitanus Theodorus Molzan, Pomeranus
è familia Waldiorum, Iustus opinor : æquales ipsi & so-
dales, condiscipuli deniq; in studio illius regie, quam dixi,
eloquentiæ. Etsi autem ibi in Latina eloquentia exerceban-
tur, tamen non minus in patria lingua disertii habiti fuerunt:
in qua eos itidem profecisse quid mirum ? Etenim ars dicendi
apud omnes nationes vna est & eadem: nec aliter fieri potest,
siquidem nomen illud legitime tueatur, & perfectionem su-
am obtinuerit: & illi se potissimum ad utilitatem patriæ com-
parauerant. Igitur præterquam quod primarijs legationibus
functi fuerunt, quisq; apud suum principem, etiam dixerunt
sententias in primo senatu: auctoritate valuit apud Electo-
rem Ioachimum II. Schlibenus, apud Ioannem Albertum
Megapol. Molzanius, apud Philippum Pomeranum Gual-
dius.

dius. Cæterum aut ipsi Saxones sunt, aut certè Saxoniæ se-
ptemuiro parent Misnenses. Est apud eos & Pflugiorum fa-
milia equestris primæ nobilitatis: & ex ea gente Iulius diui-
no ingenio fuit educatus in litteris, eruditus ab erudito pue-
ritiæ magistro Petro Mosellano: cui quantum deberet, ora-
tione sua, qua illum laudauit, testatum fecit. Idem Iulius
cum audiisset Bononiæ primùm Romulum Amasæum, post-
ea & eidem Bonamico operam dedit: & tandem huius admi-
rabilis studij, quod erat sapientiæ & eloquentiæ, fructus ce-
pit vberrimos. Vtroq; nomine clarum erat viri nomen pas-
sim gentium: ipse acceptus regibus & Carolo V. imperatori sa-
pienti, carissimus doctis per Europam omnibus: quod ego mi-
nus existimo quàm alterū, quod esse magnū nemo neget, ma-
ximum adferant omnes boni, benè de patria deq; vniuerso im-
perio mereri studuit, ac monumentis ingenij, hanc suam egre-
giam voluntatem ac potius pietatem testantibus, sempiter-
næ memoriæ nomen suum consecrauit: quod ipsum quoq; ma-
ius est præmio, etsi hoc etiam fauentibus bonis obtinuit. Præ-
sul enim fuit Naumburgensis episcopæ, quæ summa est sacer-
dotalis dignitas. His tantis viris non erat genere nec opibus
par, sed ingenio non inferior, Georgius Fabricius, & exquisi-
ta incolendis litteris diligentia fortè vincebat alios. Non
enim se parabat ad forum aut rempubl. sed ea sibi compara-
bat, quibus cum ipse potissimùm caperetur, quod natura ali-
os inclinât ad alia, interdum etiam rapit, tum aliquando &
inscribendo & docendo vteretur, quæ vti sunt, ita nominan-
tur studia humanitatis. Deprehenderat enim se natum ad

D

hanc

hanc otiosam vitam, nec ignauia tamen subiectam, in qua perpetuum nobis negotium est in educandis erudiendisq; ijs, quorum deinceps aliqua partes futurae sunt in republ. Ille verò neutro excidit. Et enim ingenij opibus onustus in Germaniam reuertit, & ex interuallo locum inuenit honestissimum, vt antè diximus. Potest enim quid sapienti viro obtingere optatius quiete, vt simul idem & praesenti patriae seruiat, & posteritatis felicitati consulat? Quod si populus, prauus in pluribus existimator, amplum esse non existimat, at si ad stateram veritatis adpendas, hac in re dignitatis esse plurimum apparebit. De multis enim bene mereri, paruum quiddam esse & dignitatis expers, nemo dixerit, cum illud omnes agere & efficere videri velint. Vt autem in hoc genere superioris aetatis vel omnes vel plerosq; superauerit, non puto reticendum, non solum ne merita laude fraudetur, sed etiam vt non discant hinc nihil alij, quod rectè sequi possint. Annis autem abhinc ferè centum, cum auspicio & opera potissimum Roterodami elegantiores litterae in Germania siue renatae, siue primum satè feliciter fuissent, passim scholae aperiebantur diuino consilio, vbi pueri litteras & linguas, quibus ille quasi arculis continentur, discerent. In tot ludis, vt fit in rerum inityjs, vix vnum videres atq; alterum, in quibus non plerag; desiderares: quòd vel qui eos munificè conderent, rei quidem magnitudinem, sed non aequè rationem intelligerent: vel qui teneram aetatem informarent, in plerisq; alucinantur. Id minus mirabimur, cum etiam hodie passim in academijs publicis in tanta luce litterarum non pauca desiden-

derentur. Nec enim dicam quod audiri queri plures, multa in liberalibus disciplinis mutilari, multa penitus deprauari, neque earum nullas alicubi exsulare, vel quod adscitæ neque dum sint, vel quod inde faceffere imperio incitiæ iubeantur. In ludis autem Misniæ, præcipuè dictis illustribus, adolescentuli non plebeio more sed maiore cura & rectius educabantur. Eam formam, qua tum non esset neque fortè hodie reperitur melior, siue commodior, æmulati deinceps rectè nec infeliciter fuerunt alij. De educatione autem prima in litteris exstare aliquid plenius hodie non abs re esse videatur, quod scholas inferiores ex eo tempore non pauci magis corrumpere, hi præsertim, qui eas instar academiæ esse voluerint. Ad lætionem autem, meditationem, & scriptionem hortabatur ingenia Fabricius, nec inuehebat consuetudinem, quæ loquaces forsan aliquos, eloquentem fecit neminem: multò minus alteram de rebus arduis altercandi, quæ honesto titulo disputationis venditur. Sentiebat enim, quod ille quinquennis silentij conditor, ad audiendum potius & discendum, quam ad garriendum & contendendum adsuefaciendam adolescentiam. Ad vtramque facultatem vt ordine peruenirent, & disferendi & dicendi præcepta docebat. Iam habebant in manibus pueri probos scriptores Latinos, quibus addebat Horatium: ipse scribit, quotidie prælectos præter principem poetarum, Hesiodum, Theognin, Phocyliden, nonnulla Isocratis, Demosthenis, Xenophontis, Plutarchi. Nam perineptè & prorsus inutiliter quidam discipulis sententiam ex media Attica, vt condimentum, apponunt: quorum ingenia quotidie

rectius alimentis Græcis pascere. Hæc partim ex illius ludi
alumniis, partim ex viri scriptis habeo. Minora & vulgaria,
quanquam & bona & necessaria, non commemoro: hoc
non puto prætereundum, quòd musicen & arithmeticen à suis
magna diligentia exerceri voluit: quòd illa ad humanita-
tem, hæc ad multa privata & publica negotia ingenia præpa-
rat. Intelligo, vnde cum venia digressus sum, & paullo ta-
men longius, quàm me facturum putabam, mihi redeundum
ad eum, cui destinatur hæc opera. Etsi autem adolescens My-
lius nec tanta diligentia fuerat institutus, quanta postea fu-
it adhibita; tamen felicitate ingenij & acris sciendi studio fa-
cile perrupit, & in plerisq; ipse sibi dux fuit, aliud ex alio,
pleræq; ex libris accipiens, vt certa & minimè vacillantia
fundamenta, sed potissimùm eloquentiæ iaceret. Ita non ina-
nis Lipsiam contendebat: ea erat in proximo: nec erat meli-
or academia, bono semper fato vsa, seu potius consilio. Non
admiserant enim viri docti, nec hodiè admittunt minutam
illam & obscuram eruditionem: quidquid autem est friuolæ
nugacitatis, & somnia arrogantium, iuuentutemq; falsæ sa-
pientiæ pollicitatione delinientium sophistarum procul ex-
terminant. Faciunt idem & plæræq; academiæ: & hoc ipsum
si rationes tam euidentibus non apparerent, sequi cæteras ta-
men oportebat: quæ non faciunt, in suspicionem vel imperiti-
æ vel oscitantia meritò veniunt. Fæces enim ibi & tene-
bras ferre, nefas putandum, vbi lucem veritatis in omni ge-
nere splendere oportet. Veteres & cum primis principem pe-
ripateticorum colunt & interpretantur probæ academiæ:
quod

quod qui vitio vertit; aut calumniatur factum, aut non intelligit. Huic nihil respondeo, quod neq. hoc intelligat: nec ipsi debeo, quin quod intelligit, repudiat. Sed ne quem in fraudem inducat, detegenda est fraus calumniae. Non enim Aristotelem colimus, sed veritatem. Ille autem vir veritatis indagator solertissimus, repertor felicissimus, & disertissimus interpres ab omnibus, qui aliquid saperent, initio agnitus, & semper habitus fuit: atq. iccirco si quis ex eo tempore aliquid attulit rectius, ei cessit optimus quisq. Aristoteles: ei cederet, & insuper gratias ipsemet ageret. Nec est enim quasi peripateticorum coniuratio, nisi nos in veritatem siue pro ipsa conspirasse dicas: quo nihil esse potest sanctius. Horum igitur siue ipsius veritatis sectator erat adolescens ille Mylius: & audiebat, ex quibus se proficere intelligeret, cum subtiles etiam disciplinas, tum eas, quæ ad viuendum dicendumq. facerent. Huc enim ipse toto animo contendebat potissimum. Quo plus in arte dicendi proficeret, hoc accuratius omnia inuestigabat, quæ eodem pertinere iudicaret: neq. de hac diligentia remisit vmquam, vt semper ea, quæ potissimum teneret, in quibusq. non vulgo, sed disertissimis presteret, discere videretur. Multum præterea in altera operæ ponebat, quæ indagatrix & lima veritatis habetur: sed in huius ea parte erat occupatior, quæ ad differendum spectat. Nam & de omnibus sciscitari ex alijs, & doctos audire ipse gestiebat, & ad eloquentiam conferre id studium intellexerat, & rectè credebatur. In hoc genere & alijs quæ intimæ philosophiæ essent, sibi plurimum profuisse industriam Meureri,

veri, viri doctissimi sepè prædicabat. Ceterùm, quod non se-
gnes litterarum cultores facere animaduerti, vt ex doctis vi-
ris vnum præ alijs deligant, quem sectentur, cuiusq; consilio v-
tantur: idem & ipse cogitabat, & facile inuenit, quem ve-
luti principem siue ducem sequeretur in omnibus. Erat autem
magnus ille Camerarius, magnus profectò, siue viri virtu-
tem, vitæ grauitatem & consilij copiam, siue multiplicem bo-
nam doctrinam spectes, benè de iuuentute nostra, benè de lit-
teris in vniuersum ad posteritatem meritis: qui quantus vir
fuerit, præclara ipsius ingenij monumenta docent: atq; eum
etsi tentauit inuidia, freta inscitia & arrogancia, & male-
dicentia; (est enim pestis illa conflata ex malis pluribus) ta-
men nec innocenti malum creauit, nec potuit, & veneno suo
ipsa exstincta est. Ab indoctis enim, imperitis, & malitiosis
malè audire, si quid incommodi habet, id commodo singulari
compenses, dummodo à spectatis viris benè audias. Quo ego
me exemplo consolor, quoties vapulo voculis improborum,
non aliam ob causam, nisi quòd obsum nemini, & de alijs be-
nè mereri studeo. Nec verò omissione officij & incuria boni
publici vir bonus inuidiam auertere malit, quàm ipsam vir-
tute confutare: quod institutum qui non deserit, is demum
de tali tantoq; monstro triumphum agit. Camerarium Mylius
sibi delegerat, eum audiebat sic, vt eius consilio maximè vte-
retur, eiusq; simul vestigijs singulari studio insisteret. Atq; ij
demum sunt magistrorum optimi, qui cum, quæ docent, faci-
uunt, alumnos non minus factis suis, quàm oratione erudiunt,
atq; perficiunt. Quod plerisq; negotium est, pauci sibi pollice-
ri pos-

ri possunt, breui tempore plurimum non in vno, sed in multis doctrinae generibus profecit: tanta erat in eo vis ingenij, & quanta esse poterat diligentia in iuvene, in quo neq; vires neq; alias corporis dotes desiderares. Tum verò visum fuit & ipsi & vni alteriue equalium, vt sunt primæ etatis cupiditates quædam, etiam honestæ: visum ipsis fuit aliquam à studijs vacationem sumere, & transito Albi, quid rerum ad septentrionem geratur, videre. Acceperant enim sitas esse in litto- re Baltico vrbes visu dignas, nobiles, amplas, opulentas, po- tentes, non minus bonis legibus, quàm rebus ad bellum neces- sarijs ornatas, quæ videlicet classem sæpè aluissent: eas vi- dere auebant: vnà iter ingressi in primam Megapolin veni- unt bono potissimū Mylij fato: siue illuc iter erat, siue declina- bant ad oppidum, cui Strelitio nomen: ibi tum aula erat, & ipse dux Ioannes Albertus, qui patre defuncto imperium ad- ierat. De quo multa dicerem, sed eum in funebri oratione copiose laudauit, etsi de eo multò plura verè etiam prædicari possint. Vnum hoc loco repetere me oportet, quòd cum puer attigisset litteras, eas pluris fecit adultior. Videbat enim litteras non ornamento solùm esse principi, sed etiam necessa- rias: & quæ ex ijs regie essent, intelligebat. Ad eius prin- cipis aures fortè delatum erat aduenisse iuuenem & elegan- tia morum singulari præditum & admirabili facundia: vi- deri enim loqui verbis lectis & sententijs bonis. Fortè ade- rat Ioannes Lucanus, Cancellarius, vir ipse doctus & diser- tus & comis, quo nemo magis ingenijs faueret: quæ alius re- ferret absq; inuidia confirmabat. Itaq; hominem & videre
& au-

Et audire voluit princeps. Ut vidit, ut audiuit, expectare in se, velle se cum eo agere: id ille gaudere, gratulari sodali comites. Sperabat enim fructus certos laborum, quos ipse litteris dulces quidem sibi, sed perpetuos tamen impendisset: nec spes eum fefellit. Denique Suerinum una venit, qui locus est aula ducum Megapol. alter precipuus: arx regia in lacu sita, ad ripam oppidum, circum fundi feraces et silua, nihil amoenius: lacus latus p. V. M. longus p. XXV. m. pulcritudine et piscatione gratus est et incolis et hospitibus, caelum salubre. Amo, inquit princeps, litteras, Andrea, ut vides, et scriptorum lectione me oblecto. Videor enim mihi ex his utilitatis capere plurimum non solum ad disertè loquendum, sed etiam ad consilia, quibus opus est in republ. iuuenis sum, et totos dies interpellor, nec per aetatem nec per negotia deligere queo, quae potissimum legam: nec pauca occurrunt, in quibus haeream. Hic utar opera tua quotidie: tu dispice, quae cum fructu legam, deinde mihi salebras expedi: immo primis mensibus audiam te potius et legentem et nodos dissoluentem dubios: in primis hoc te scire volo, me orationis puritate valde delectari: in quo genere et ipse velim proficere, si res grauiiores sinant. Accepi enim, cum ceteris rebus principem esse splendidum conueniat, cum primis ei conuenire sermonis elegantiam, non inanem tamen illam aut leuiter tintam colore aliquo sapientiae. Ita, quae fuit natua principis comitas, affatus iuuenem, pauca subiecit de referenda gratia, quae ex eo tempore prolixè semper praestitit. Submissè respondit Mylius, ut hospes insolens consuetudinis aulicae, intrepidè

trepidè tamen, vt non defectus animo, & edoctus, quid dicto factoque opus foret. Quoties principi otium erat, quod parabat sibi quotidie, sic vt nihil adimeret necessarijs negotijs, nec voluptatibus deditus, venationi interdum aliquid tribuens; præstò semper erat Mylius. Hic verò, floriferis vt apes in saltibus omnia libant, itidem cum ex alijs scriptoribus, tum ex primis professoribus sapientiæ omni studio colligebat & depromebat aurea dicta,

Aurea perpetua semper dignissima vita,
vt est apud eundem poëtam: siue potius ad vitam mortalium rectè colendam cum primis vtilia & summoperè necessaria. Erat omnino ex re, & non alienum, hoc disciplinæ regie exemplum illustrare copiosius: sed quia eam rem passim accuratè tractaui, ero breuior. Quidquid habet Homerus, quidquid Latinus poëta, quod ad vitam humanam expoliendam, ad rempublicam constituendam conseruandamq; faciat, quidquid acceptum à Socrate Plato & Xenophon, quidquid ex intima ratione erutum Aristoteles, quidquid veterum fidus interpres Tullius, quidquid Dion & inferioris sæculi scriptores lectissimi; ea omnia ipsi plures etiam annos manibus versabant, quotidie sermonibus vsurpabant, vt in animo principis radices agere facile possent & fructus ferre publicè. Tulisse autem vberimos, testatur vniuersum littus Balticum: & id in exsequijs à me satis est demonstratum: multa deniq; hinc afferam, quæ eòdem pertinere indicabo. Multis non agam de inferiore studio, quod est Latinitatis: sed ei tamen, quod satis erat temporis operæq; destinabant: deniq; hoc

E

sine

sine priore nullum, illud absq. hoc imperfectum esse sentie-
bant. Quo autem princeps plus proficere, hoc impensus litem-
ras colere, etiam litteris präditos amare, ingenijs delectari,
& ea fouere munificè. Dolebat, non esse plures in sua ditio-
ne, varia bonaq. doctrina politos: optabat, vt nascerentur,
& quomodo id fieret, videbat, nec non inueniebat rationem,
qua id fieret. Nec enim ab instituto deterrebat, quòd plus
ex arca esset depromendum. Qui enim parci suntui; is neq;
si quid operæ pretium sit, seruet, nedum aliquid egregium de
integro moliat. Quas autem ille scholas vel condiderit, vel
instaurarit, dicetur in loco. Cum vero fratrem germanum
tenerum adhuc principem, Christophorum (Carolus enim fra-
trum natu minimus apud matrem educabatur) heroica edu-
cationis participem esse, quam primam & maximam etiam
regum filijs felicitatem duceret, admodum vellet; etiam hoc
negotium mandauit suo doctori, donec ipsi magister inuenire-
tur idoneus, qui inuentus fuit ex breui intervallo Fabricianæ
scholæ alumnus, vir valdè probus & eleganter doctus,
Wolfgangus Leopoldus. Vtramq. enim laudem ex hoc mu-
nere & reliqua vita, que ipsi breuior contigit, quàm expe-
diret pueritiæ, apud Megapolitanos reportauit. Erat tum
multis præterea bonis carus Mylius: non dico, sine inuidia:
quæ enim? cum ea pestis tenacius adhæreat felicitati, quàm
vmbra corpori sole claro. Tamen plures iuuenem gratiosum,
nec minus corporis quàm animi dotibus præditum, amabant,
vt cuius ille cunq. viri primarij filiam ambiret absq. metu re-
pulsæ. Erat Suerini industrius, fide præstans, & pollens
confi-

consilio, ut captus est patrum familias, Balthasar Rotermundus. His nominibus cum ducibus, Henrico & Alberto, qui simul legitimo imperio Megapolitanos regebant, innotuisset, questura munus ipsi demandarant: id tum quoque gerebat, cum Ioannes Albertus cum patre Henrico rem Megapol. administraret. Sic autem erat ille vir non ad fucum siue ad mores corruptioris seculi factus, ut ex multo meliore migrasse videretur: leuitatem in nouatione vestitus & quidquid esset talium ineptiarum, quae si capitalia non putantur, sunt tamen vitiorum siue errorum quaedam signa siue semina: cum stomacho accipiebat: quod simplex erat in sermone & actionibus, id & probabat & sequebatur, iustus & verax, & omnium vitae rationum minimè expers. Itaque in litibus sapiendis apud plerosque proficiebat, qui cum, ut studio neminem offenderet, ita nemini praeter equum placere studeret, incorruptum se omnibus praestitit, & facile persuasit, equum esse, quod determinaret. Et virtus igitur viri & gratia, quae in aula, innocentia meritoque suo, valebat, mouerunt populum Suerinensem, ut & ipsum in senatum legerent, denique primum magistratum deferrent: quem honorem ita gessit, ut priuatum ex bonis neminem laeserit, & communi bono semper prospexerit. Liberos susceperat plures, fortunarum autem quaesierat sibi, quantum expetierat: nec vero expetierat alia, quam quae & iuste absque inuidia possideret, & ut esset in usus necessarios, & si forte quid praetered. Elisabetham primam natu trium filiarum nuptum dederat Ioachimo Steiuio, quo primo aetonomo familiae princeps utebatur: is gra-

uiore atate in patriam, vbi fundum paternum coleret, se re-
tulit: ea est Fursteberga oppidum, non longè situm ab Hau-
li fontibus, qui non ignobilis & piscosus admodum, transiens
in Marchiam, in Albim se effundit. De secunda paullo post
dicam. Non debeo enim praeterire, quis tertiam, cui Hele-
nae nomen erat, duxerit, quando eius quoq; maritus laudem
ex doctrina reportauit immortalem. Is erat Tilemannus
Stella, Sigenus, mathematicis disciplinis eximiè eruditus.
Et hunc ipsum autem secum habebat, & quidem etiam libe-
raliter, idem dux Ioannes Albertus. Namq; & hoc studium
exemplo veterum regum colebat, vt tamen partem reipubl.
nullam negligeret, sed cum alij conuiuia agitarent, aut in a-
lea essent, tum ille Arcturum pluuiasq; Hyadas septemq; trio-
nes, & reliquum stellarum exercitum contemplantur. Hinc
sinceram voluptatem hauriebat, quæ nos ad vniuersitatis au-
ctorem & custodem ducit: & hanc inde prætereà vtilitatem
capiebat, vt hasce inferas terrarum sedes distingueret, &
certius animo videret: quod in historia necessarium esse in-
telligebat. Natu minima Roterundiarum erat Margarita,
luculenta forma, magni ingenij, bonæ famæ virgo: dubium,
priorne hanc ille an illum hæc delegerit: de amore mutuo su-
bito constitit vtrinq; antè, quàm de nuptijs ad alios vel apud
alios verbum fieret: misit iuuenis, qui ambirent: delibera-
tum fuit non multos dies: dubitandi causse nihil apparuit:
petenti desponsa fuit virgo à parentibus, factæ nuptiæ non
mediocri apparatu, sed splendidè faciente sumtus nuptiarum
duce Ioanne Alberto. Etenim inter cætera beneficia hoc
quoq;

quoq; bene de se meritum clientem gratè admodum afficien-
dum censuit, & ipse coràm sponsis honorem babuit: & eidem
sacro nuptiali intererant, Ioannis Alberti patruus Henri-
cus, quamquam graui etate: excefferat enim septuagesimum
biennio: vna cum coniuge Vrsula, Magni ducis Saxonie fi-
lia: Georgius iuuenis, & Christophorus adolescens, fratres,
& virgo soror Anna, quæ nupsit deinceps primo Curlandie
duci Gothardo. Non solum ibi abundè erant, sed magnificè
administrabantur omnia: erat condimentum epularum nu-
ptialium omnis generis Musica: nec non ibidem, quod solen-
ne est, vbi apparent principes cum satellitibus, tubæ & cer-
taminum equestrium ludi plusquam ludicri. Nec conspectum
Martis horrebat Phæbus, & Musæ cultori suo præsto erant.
Namq; sponso gratulabantur cum alijs amicorum quiq; doctis-
simi, tum per litteras senex Bordingus, & , cuius aliquoties
mentio facta, Fabricius, versibus non ita multis, at bonis,
quas ob elegantiam eruditus lector cognoscet cū beneuolentia:

Iungitur claro iuueni puella
Clara: spectata pietatis ambo,
Inq; flore æui melioris ambo,
Ambo solamen patriæ & suorum.

Ore facundo Mylius, vetustum
Exprimit lingua Latium expedita:
Ille amicus principibus fidelis,
Ille patronus studijs perennis,
Nominis fama boreale littus
Implet & septem meritis triones.

Ore laudatas quoq; Margareta
Gratiâ tincto superat Sabinas:

E 3

Sic

Sic manu lanam tenera elaborat,
Coniungem vt regis superet Pheræi.
Plus tamen virtutis honore fulget,
Et verecundi specie decoris.

Angeli cingant comites, & adsint
Fauktitas, concordia, pax, pudorq;
Cunctaq; optatis potiora. Clara
Iungitur claro iuueni puella.

*Felix autem fuisse coniugium, & fecundum, & longi tem-
poris, ex ijs, quæ referemus, patebit. Ceterum vbi principi
etiam in negotijs apparuit Mylij industria, pluris eum fecit,
capitq; eius cum consilio, tum opera, & in republ. vti: nec
ille, vt maluisset, declinare poterat, quod humanus & bene-
ficus princeps velle se ostenderet, non imperaret: neq; tamen
non hoc satis imperij esse, & ex re videbat, & ex alumino So-
cratis didicerat. Lectus deniq; in aulae senatum, ab omnibus
turbulentis consilijs semper absuit: si quid sinistri oriretur,
de eo amoliendo cogitabat, & vt cogitarent sedulo, collegas
obsecrabat: si quid boni reipubl. dispiceret, principi disertè
exponebat, atq; ita demum se ei prodesse arbitrabatur, quæ e-
rant eius generis, facile ipse persuadebat. Ipse enim princeps
indicabat id sibi optimum esse, quod populo Megapol. maxi-
mè conduceret: in vniuersum ita sentiebat, principis esse,
quidquid calamitatis & aduersi sit, à suis auertere, quidquid
boni habeat & inueniat, in eos conferre labore etiam suo ma-
ximo. Vt suarum gentium animos, mores, & omnem vitam
deniq; magis expoleret, iecirco primum ludos pueriles, qui
non ita pridem constituti, passim per oppida fuerant, cum su-*

perioribus seculis fuissent rariores, emendauit, plures constituit, & ad instaurandam academiam animum adiecit. Sed de hac dicetur infra explicatius. In utroque primæ partes fuerunt principis, secundæ Mylij, siue huic, siue illi de re litteraria primum in mentem uenerit: certè quòd Mylius principem nouis rationibus confirmarit, opportunè monuerit, & in negotijs excitarit, testabitur ultro, cui de rationibus Megapolitanis illius temporis constiterit: sicut neq; ego, & duces Viricum cum fratre primas, & alios bonos viros secundas partes unà cum Mylio sustinuisse, infitiari debeam. Quod autem ad ludum illustrem, quem Suerini aperiri iussit, de hoc fortè non prius deliberatum, sed prius perfectum fuit. Agebatur enim negotium in conspectu principis. Placuit tamquam noui ædificij forma Fabriciana, qua commodiorem Saxonia non uiderat: & sunt ibi pleræq; rectè instituta. Etenim pueros in utraq; lingua informari rectum est, itemq; ad scriptores legendos & rectè intelligendos adduci, tenèri diutius in poetis, non solum, quòd uersus haerent in memoria, sed etiam, quòd animi hac uia ad rectæ uitæ rationem præparantur, si eorum sit doctus interpres: nec arceri ab hoc genere, si ingenia eò declinent: ad puram orationem non minus, quàm ad elegantes mores adsuescieri: in scribendo exerceri pueros pro ætatis captu: doceri præcepta non multò plura, quàm necessaria ad dicendum: quæ ad differendum faciant, pauciora: ipsam facultatem & usum relinqui philosophiæ magistris. His omnibus parantur ingenia ad percipiendas ueriores doctrinas, non deprauantur opinionibus, ut queror passim fieri, & mo-

Et moneo, ut à talibus sibi caueant, qui nec linguas docent,
& adolescentiam abstrahunt à bonis scriptoribus, & cuiq; faciunt potestatem arbitrato suo loquendi & scribendi: ita fieri oportet, ut ipsi se inter se non intelligant, nec ex interuallo quis semetipsum: illi sophistas pro philosophis ad pueros laudant, illos antistites sapientiae faciunt, his vix locum concedunt in imis subsellijs: ipsi opinionum, quas dixi, turmas, ut ita dicam, cogunt in animos pueriles, quibus fascinati, nec veras sententias agnoscere deinceps queant, nedum audire & cognoscere desiderent. Inde nasci, nisi maturè corrigantur, non solum rei litterariae, sed etiam vitae communis pestes necesse est. Ceterum ne à probo exemplo quasiq; archetypo longius declinaretur, acciti fuere è ludo Misnensi, qui illam rationem & probè tenerent, & in ea diu cum bono pueritiae fuissent versati. Aduenit Matthias Marcus, qui ludum primus aperiret & constitueret. Erant in Dabercusio, hoc enim illi fuerat nomen semper in Misnia: hoc ei mansit perpetuum in Megapoli, à patria petitum: erant in eo omnia eximia, quae ad id negotium pertinerent. Et enim artem tenebat erudientiae pueritiae, & industrius erat, & laborem perpetuum facile tolerabat, nec aliud noctes diesq; agebat, & voluptatem cum è discipulorum profectu, tum è suis molestijs capiebat: deniq; satis principi facere in omnibus gestiebat: & audierat, principem in animaduertendo acrem esse, liberalem in remunerando. Collegas habebat plures, qui officium facile facerent: ante alios doctissimum virum, Bernhardum Hedericum, euocatum ex academia ad Albim, & ipsum scholae Misnensis

nensis alumnus, à Fabricio item & Dabercusio educatum,
 mihi ab adolescentia cognitum, & amicum: doctrina & vo-
 luntate illi parem, in quibusdam alijs absq; reprehensione
 dissimilem. Nam quod ille etate prouectior, & usu confir-
 mator, auctoritate & seueritate vrgebat, idem hic iuuenis
 primo laborum huius disciplinae aditu comitate agebat, & in-
 dulgentia perficiebat. Ita namq; primae etati indulgebat, vt
 ne petulantiae fenestram aperiret. Nec minus igitur Hede-
 rico dicto audientes erant, quam Dabercusio. Itaq; cum ille
 iam consenesceret, & interdum incommodius haberet, soce-
 rum gener operis suis subleuabat, eiusq; vices vltro potius,
 quam rogatus monitusue gerebat. Idem vero illo vita fun-
 cto, pari cum vtilitate, nec minore cum laude, hodie idem
 gymnasium regit. Fundator autem siue conditor noui ludi
 etsi ad bonitatem respexerat, non ad frequentiam, tamen vi-
 ri nobiles & fortunati iam Suerinum mittebant filios, pri-
 mum Megapolitani, quibus paratum erat hoc beneficium: de-
 inde non solum ex vicinis locis, sed etiam ex Borussia & Po-
 lonia. Fama huius ludi illò citius peruolarat, quòd princeps
 filiam Alberti ducis Borufforum habebat in matrimonio:
 quòd item sepe legatos in rebus magnis mittebat ad Sigis-
 mundum II. regem Poloniae, itemq; regij legati aliquoties
 Suerinum veniebant. Itafactum fuit, vt & equestris or-
 dinis viri filios ad Dabercusium mitterent è media Polonia.
 Nec autem quemquam fugit, vt Latinis litteris & eloquen-
 tia studio Poloni capiantur: nec mirum, cum huius ibi usus
 maior, & proposita sint prima disertis praemia. Itaq; cum in-

F

sticu-

stitutum suum probari princeps animaduverteret, fecit alia,
quæ ad rem facerent. Ex omnibus referam, quod non quiuus
satrapa probet: sed res tamen nec indigna principe, quam fa-
stuosus fortè despiceret, sicut in vniuersum pleriq; litterarum
cultum: digna, inquam, principe, boniq; exempli est, & ha-
bebat ille exemplum ex veteri seculo regium. Quod enim Ca-
rolum M. fecisse accepimus, vt Lutetiæ aliquando inspiciens
discipulorum studia & profectus, alios reprehenderet, alios col-
laudaret, alijs præmia designaret; id singulare factum po-
tentissimi & sancti regis imitatus, ex interuallo descendebat
Ioan. Albertus in ludum litterarium, vt inquireret tam in te-
nuum quam in fortunatorum mores & profectus: valde a-
mabat nobilitatem, sed mirificè fauebat virtuti: qui ingenio
& diligentia plurimum profecissent, eos ornabat & oratione
& præmijs. Erat igitur id quasi certamen litterarium, ex
quo cum quisq; sibi victoriam speraret, nemo non cursum in-
tendebat in eo spacio. Sic excitata inter discipulos æmulatio
non parum promouit negotium. Breui igitur ex ludo prodie-
re plures, qui porrò in academijs perpolituri essent publicè.
Ab eo initio equestris ordinis Megapolitani plures adedò co-
lunt litterarum studia. Quod cum videret princeps, maiorem
ex instituto suo voluptatem cepit, & magis vrgeri cepit al-
terum consilium de instauratione academiæ, quæ aliquot iam
sæculis minus floruerat. Id euenerat ex graui quadam con-
trouersia illo tempore inter duces & urbem orta: ipsam hi-
storiam relinquo: quam si strictim persequar, longior omnino
sim, quam huius loci angustie ferant. Tali statu academia
flore-

florere minimè poterat, quæ partim à principibus partim à
republ. penderet. Relinquebatur, vt hodie alibi quoq. siue
incuria fit, siue hominum discordia, illius nomen, siue quædam
imago, vt non penitus sublata iaceréue videretur: omnis erat
penes senatus professoris dignitas, quam temporibus magis
quàm bono iure teneri ceteri aiebant, & vix negare quis-
quam audebat. Et si hoc principes tulerunt, & haud scio qua
animi æquitate, adhuc ferebant, quòd ipsorum maiores,
duces Ioannes & Albertus, & simul senatus Vrbs, anno an-
te eum motum, CXXI. academiam condidissent; tamen neq.
hoc suum ex potiore parte opus negligendum existimarunt.
Fuerat autem huius optimi & admodum moderati consilij au-
tor Ioannis Alberti patruelis dux Magnus, Henrici F. ap-
primè doctus princeps & eloquens, incredibili probitate, sed
infirma valetudine. Cùm enim esset episcopus Suerinensis,
ad se hanc curam potissimum pertinere rectè arbitrabatur,
multoq. plura hac in re effecisset, si fuisset superstes. Tamen
& alios & Arnoldum Burenium ibi docere iusserat: de quo
viro sæpè à me dictum fuit, & hic locus postulat, vt pauca i-
tem referam. Docuerat Magnum Burenium, & tantum prin-
cipem fecerat: atq. ita res docuit, quantum litteræ ad indo-
lem heroicam conferant: quarum secundum illam aut prima
vis est, aut secunda, citra controuersiam. Namq. ante omnia
assuefactione opus, quæ sine præceptis nunquam est, cùm co-
pia præceptorum aliquid perfectius generet: quod rectè præ-
dicatur de litteris. Idem Burenium docebat postea alumni il-
lius sui beneficio & iussu publicè & Græcas & Latinas lit-
teras:

teras: hoc est, explicabat Tullium, & cum alijs sed potissimum de vita & moribus libros Aristotelis: detestabatur aliquid imperitiam siue malitiam, qui pueros arcerent à limpidis musarum fontibus, & deducerent ad lacunas parum salubres. Faciunt autem hoc, quòd vel ipsi in litteris ducti fuere perperam, vel quòd alijs subinuident, quæ ipsi non habent in bonis: propterea credo, vt soli arcem sapientie tenere vulgò videantur: atq; hoc ne scriberem quidem, nisi huiusmodi inuidiam cum ambitione admodum ridicula coniunctam, in vno atq; altero deprehendissem. Idem priuatim plus agebat, noctes & dies bonam operam educationi iuuentutis nauans: non patiebatur ruere adolescentes, quo vellent, coercens ratione petulantiam: iubebat discere, quæ potissimum oporteret. Hoc ille agebat neglecta re familiari, quam omnem diligentie & fidei vxoris committere necesse habebat. Nec enim è discipulis quæstum faciebat sophisticum in morem: parentes si quid largirentur vltro, in eo præter signum grati animi vix quidquam videres. Referrent plenior gratiam multi, si quantum boni in educatione & doctrinæ communicatione esset, intelligerent: quæ imperitia omnium est, qui nec litteras nec magnam virtutem adepti fuerunt. Ex optima illa & vera fama Burenio multi filios in disciplinam dabant, atq; hoc qui fecisset, is ijs bene consuluisse non falsò credebatur. Senex iam erat Burenus, quando iuuenis Chytræus accitus fuerat, quem principibus Melanchthon diligenter commendauerat. Et Chytræi verò magnum nomen fuit, & hodie est per Germaniam. Aliquot annis post, sub id
tempus,

tempus, quo ego veni in eandem academiam, qui est annus
XXXII. agebatur magno studio, vt paribus auspicijs, vt con-
dita initio fuerat, sic iterum constitueretur academia, nec
plus esset dignitatis reipubl. professoribus, quam principum:
id quod & æquissimum plerisq; videbatur, & ad salutem a-
cademice spectabat. Nec erat hoc solum, sed & alterum agen-
dum, vt qui numero responderent professoribus reipublicæ,
annuas mercedes haberent certas. Nam primi reditus quo-
dam illius reipubl. calamitoso statu, quando summa quoq; erat
academice & vrbis dissensio, perierant: id olim quemadmo-
dum euenerit, absq; superiorum temporum longiore historia
explicari nequeat: attulit nouam difficultatem, quòd cum
de redintegrandæ academia deliberaretur, plus quàm duplo
maiora essent pretia rerum, quàm fuissent olim, quæ mirum
quantum ex eo tempore porrò creuerint: sed tamen & consi-
lio prudentum & perpetua principum beneficentia superata
fuit omnis illa difficultas. Vtrum fuerit difficilius ad perfici-
endum, nescio dicere: vno tempore vtrumq; perficere fuit
admodum graue. Quibus omnia debentur, sunt principes fra-
tres germani, Ioannes Albertus & Vlricus: quibus res cor-
di esset in aula, erant Ioannes Lucanus Cancellarius, &
Andreas Mylius: quorum ille auctoritate valebat, hic gra-
tia: ille negotium tractabat, hic, ne iaceret, vigilabat. Nec
debetur nihil gratiæ Iacobo Bordingo & Dauidi Chytræo,
qui monere & obtestari tum principes, tum quotquot aliquid
ad institutum facere posse viderentur, non desinebant. In-
uenta fuit ratio in vtroq;, ex quo negotium geri cœptum fue-

rat, diebus non ita multis. Et principes enim tum boni publici tum sui iuris conseruandi gratia instabant, & molestia non leui leuari desiderabat senatus, praesertim cum ciuitas tum, vt aliquoties antè, intestinis malis tumeret. In capitibus conuentionis potissimum fuit, vt pares essent dignitate professores, vt in senatum academiae totidem ex vno collegio legerentur, quot ex altero, & vicissim magistratum gererent, qui penes professores ciuitatis diu fuerat. Prorogatus fuerat magistratus tertium Laurentio Carconio. Is erat patritiae familiae, & iurisconsultus primi nominis. Vixit autem ad eum annum, quo à meridie veniens morbus epidemius plures orbis partes, vt ipsi quoque mihi affirmabant, qui ex longinquis regionibus, & vt vulgò loquimur, ex nouo orbe altero anno appulerant, infestabat. Ea lues & Carconium sustulit, tum quoque magistratum eundem gerentem, anno à constituta concordia decimo septimo, idque ultimo primi magistratus, quem tum quoque suffragijs legitime latis inierat, die. Cedente illo primus theologus, principum professor, academiae rector designatus fuit: eaque vicissitudinis ratio seruat in hunc diem. Conglutinata fuit ibi tum concordia, siue potius facile coaluit inter docentes, qui & docti & boni viri essent, & ab omni simultate & inuidia & ceteris, quae animos mortalium discindunt, abhorrerent. Intelligebant enim, si quid secus fieret, non solum fieri iniuste, sed etiam tum publice obesse, tum quoque euertere vel perturbare rem cuiusque familiarem. Ita autem coniunctissime ad annos triginta viximus, vt alijs academijs exemplo fuerimus: de qua laudabili conspiratione
& no-

& nobis inter nos incunda & publicè salutari & scriptis & sermone ad alios sæpè prædicauit: nimirum quia vt nihil salutarius, ita nihil rarius. Nec vero ibi non in quolibet disciplinarum genere viri præstantes docebant, sic vt mediocribus ipsi locum relinquere, & hi illis minimè inuiderent. Alterum est de munificentia principum. Vnde enim honestæ mercedes soluerentur, promissè statim prolixè, & præstitè-re liberalissimè. Quod enim in primis rerum initijs fieri consuevit, id & in earum instauracione fieri non mirum, quando ea sunt quasi altera initia. Etenim instaurator secundus esse fundator videri potest: & fit interdum, vt hic illius beneficium nō superet: fit autem, vt non omnia subito, quibus opus sit, animaduertantur, quæ animaduersa tamen deinceps, minimè negligantur. Hic si quid deesse indicaretur, rationem deinceps habebant academiæ principes: academia, si quid opus erat, (decesserat enim Lucanus) compellabat eius successorem Henricum Husanum, cui præter scientiam legum eloquentiæ & prudentiæ ciuilibus laudem, quæ tria animi bona in vno haud facillè reperias, rectè, ni fallor, olim iam tum vita functo tribui. Noueram enim virum ab adolescentia, donec in viuis ille fuit, eiusq; industriam in magnis rebus, quas gereret, & principes perspexerunt & respiciat. Husanum igitur compellabant & Mylium, qui & vellent & possent in re litteraria promouenda plurimum præ alijs: quantum præstiterint, docet epistola, qua tum vtrig; exquisitis verbis publico nomine, vt præclarè de academia merentibus, gratias egimus. Exempto è vita mortalium duce Ioanne
Alber-

Alb. rto & consiliarijs, quos dixi, facit dignum bono principi dux V lricus, rem promouet Bordingus Cancellarius, qua fide illi fecerant, optima. Ex ijs, quæ exposui, apparet, quid cuiq; debeat in hoc negotio: multumq; adeo, aut ego valde fallor, Mylio: quem tamen laudo, vt nemini suas laudes derogem. Quantum boni ad rempubl. conferat, qui litteras strenuè adiuuat, pauci perspiciunt, nec alij ferè, nisi quos litteræ ad vitam colendam & administrandam perfecerunt: in quibus profectò neminem esse censeam, quin à consilijs calidis & periculi plenis & sæpè graua incommoda communeq; exitium importantibus toto animo abhorreat. Huic generi quies & salus publica, & quæ ad vtramq; faciunt, proposita. Si quisquam autem, vt pleriq; aule & prouincie senatores, violenta quantumuis specie iusta detestabatur: quod tum etiam omnibus innotuerit. Simul oriebantur inter Danos & Suecos bellum, & seditio Rostochij: illo grauiter collidebantur vicina duo regna, ex hac nascebatur & vrbi & prouincie plurimum annorum calamitas. Illud huc non pertinet, nisi vt tempus lector meminere. Vt autem interdum è scintilla ingens exarsit incendium, ita è leui sæpè suspitione commouetur populus. Cùm enim magistratum honores & quedam commoda, quamuis exigua, cum inuidia adspiciant imperiti: vna oratiuncula turbulenti ciuis illi concitantur. Id Rostochij tum iterum accidit. Vulgus importunum magno impetu rerum administratarum quasdam rationes sibi reddi flagitabat: non deerat illis dux ad tumultum: is habebat herile mali ominis nomen, hoc audacior, quòd aliunde in urbem irrepserat,

rat, nec tam fuerat quæsitus, quam ille quietis impatiens ipse
se obruserat; animi vitio & linguæ procacitate monstro
Homericæ non inferior: huius consilij & auctoritate aleba-
tur illud malum: penes L X. viros, non penes patres, erat iam
summa rerum. Magni illius incendij spectatores fuimus, de
quo restinguendo senatus supra modum sollicitus totos dies
conuenit, vltro primum, sed post etiam à plebe in curiam in-
clusus vt in caueam, rationem tumultus sedandi in perpetu-
um non inuenit. Itaq; & vicinas respubl. fœderi maritima-
rum ciuitatum adscriptas consulebant: periculum, à quibus
aliquid opis expectare poterant, ijs per litteras & per lega-
tos exponebant. Fauere senatui dux Io. Albertus visus fuit,
eiq; mandatum erat ab imperatore Maximiliano II. vt gli-
scenti seditioni obuiam iret. Ibi tum à principe consulti mili-
tiæ periti, fortè alij à rebus nouis non alieni, auctores fuere
consilij, cuius explicatio huc non pertinet: nec sanè conueniat,
vt funebri & squalide orationi insuper historiæ illius ama-
rorem adspargam. Vulgo notum est, vt multis acria remedia
probenentur potissimum, vel quòd mitiora ignorant, vel quòd
ex alteris commodum non leue sperant, quidquid regibus &
principibus, quidquid fiat rebus publicis. Quodcumq; id erat,
cum Mylio communicandum non esse constitutum fuerat, vt
qui mitissimam sententiam semper diceret: vbi comperit,
quod erat, cum res iam cæpta esset geri, se improbare mini-
mè dissimulauit, & ostendit, quantum in eo esset siue mali
siue periculi: neq; non eius præuisioni euentus respondit nul-
lam in partem optabilis. Nec enim erat, vt ille coquus, qui

G

arte

arte sua non nisi ad gulam domini respiceret : atq; hic omnino
canon est senatoris virtute & fide præstantis , vt principem
quidem non offendat lubens , iustitiam tamen & veritatem
fortunis & ipsi vitæ anteponat , cum per se , tum propter sa-
lutem publicam. Cùm enim hoc solum honestum pulcrumq; sit,
nec aliud bono prudenteq; viro dignum ; tum solidum est fun-
damentum felicitatis priuatæ & salutis publicæ. Sine conui-
cio autem dimittam , quot quot in omni negotio non nisi arcu-
lis suis consulunt. Tam familiare enim hoc est , vt in vitio
hodie pauci habeant , quod primi in vrbe à scelere non abesse
iudicabant. Itaq; fit , vt si quis procerum in regia decesserit,
non queratur , quid , qui effertur , boni contulerit in rempubl.
sed quantoperè heredes beavit , quot auri talenta , quasq; vil-
lulas reliquerit , rarò facta mentione meritorum erga patri-
am. Mylius , in quibus esse vellet , (nec enim lites forenses
tractabat , nisi quando quas amicè ex æquitate componeret ,
quod erat ipsi absq; molestia quotidianum) magno semper erat
vsui , & vt esset , studebat , & meditabatur de singulis sedulo
& sollicitè. Sententiam dicebat liberè , contra sentientes re-
futabat cautè , principem erudiebat comiter , nec nisi certis
rationibus , plerumq; eo modo , quem sapientes figuratum no-
minabant , cùm aut aliud dicerent , aliud vellet , hoc videli-
cèt , quod ad rem pertineret , & sagacitas auditoris facile
animaduerteret : aut irent per ambages , quæ non nisi erudite
solertix patent : quò eundem veritatis & salutis gratia intel-
ligerent. Ob industriam autem & fidem mandabat ei prin-
ceps legationes plerasq; , semper præcipuas & longinquas ,
crebras

crebras ad imperatorem Ferdinandum, ad imperatorem Maximilianum II. ad Sigismundum III. regem Poloniae, ad proceres eius regni, ad Albertum ducem Borussiae, principis socerum: sine dubitatione Mylio mandabatur, si Latine orandum esset. Deniq; dux siue in Poloniam iret, (namq; & ipse aliquando iter ad regem suscipiebat) siue ad comitia imperij contenderet, quae ille nunquam negligebat; hunc oratorem secum ducebat, nec à latere dimittebat, siue quid consulendum erat, siue dicendum: etenim aequè prestabat in utroq;. Vsu enim vitae & multa tractatione negotiorum illa in viro sic maturuerant, ut & rebus verba affluerent, nec oratio penuria rerum laboraret. Admirationi erat eius in dicendo facilitas, puritas, perspicuitas, copia, tum caeteris nationibus etiam cultissimis, tum potissimum Polonis, quorum iudicium maximi faciendum est, & ni fallor, iudicio plerarumq; aliarum gentium anteponendum: non quòd Gallis & Italis ibi parum tribuam, sed quòd Polonis non minus, nisi plus fortè ipsis tribuendum sit, qui ad nullum disciplinae genus, quod à studio dicendi inuentutem longius amouere videatur, sese conferunt. Nec enim iure civili Romano discendo distinentur, cum suis legibus viuant, & ad commentarios iuris civilis vix vnquam respiciant, sed statim à pueris Latinos scriptores leſtitant, ad eos imitandos se comparant, propterea longinquas regiones adeunt, domi permulta illo sermone tractanda suscipiunt & perficiunt: deniq; laudem non vulgarem in Latina eloquentia ponunt: quod illae, quamuis totius Europae cultissimae gentes non faciunt, ita occupatæ in patrijs linguis

linguis expoliendis, vt Latinam negligant, & adſternari interdum videantur. Eam laudem Germani non contemnimus, ſed minus adſequimur, quam pleriq; non affectamus, abduēti alijs ſtudijs, ſiue quòd ita uſus noſtræ reip. poſtulat, quando nihil in imperio moliri ſas eſt, niſi idem liceat legibus, ſiue quòd rebus iam conſtitutis & florentibus perpetuam curam fori agimus, ſiue quòd vni ſtudio præmia propoſita ſunt maxima, cæteris non item, ſiue quòd ad eloquentiam eiq; ſuffragantes diſciplinæ, è quibus effloreſcit oratio, & prudentia ſcaturit, aditus quodam modo intercluſus eſt tenuioribus, & ad vitæ neceſſaria, nolint velint, reſpicientibus. Studium namq; illud primarium & à regio proximè ſecundum, magno ingenio præditis potiſſimum patet, ijs præfertim, qui nec ampliores diuitias, nec nouos honores quærunt aut deſiderant: etſi illis artibus hæc & parari & conſeruari, ſi quis eò reſpiciat, non negauerim. Magnum erat, quòd ad regem in conſeſſu ſenatorum, ſapientia & eloquentia præſtantium, meditatæ etiam, intrepidè, fretus arte & memoria diceret: ſed idem fortè & alius poterat, qui cum regibus fuiſſet, qui ſæpè dixiſſet in ſenatu, qui nobiles legationes inuenis interdum obyiſſet. Nouum erat, idq; in paucos oratores cadit, quòd, ſi ex tempore in negotijs arduis reſpondendum eſſet, nihil tergiverſatus, vbi ex verbo vel nutu vidiffet, quò princeps iret, non minus ornatè, quàm antè, eadem etiam copia ſine alucinatione diceret: nimirū intellexit ipſe, ſe cæteris dicendo parem eſſe, vt nō audacia, ſed ea, qua ibi opus erat, arte fretus facere rectè iudicaretur. Erant illo ſeculo,
annis

annis triginta siue quadraginta antè, legati nobiles in regijs,
qui ex Latina eloquentia laudem sibi pepererant, quorum &
ipse aliquos noram, & ingenij sui monumenta publicarant
alij. Suam ipse cuiq; laudem siue inuidia tribuerem: sed ni
gener ego Mylij sim, primas ipsi tribuerim in hoc genere,
de quo iudicium posse facere, non tam ipse mihi quàm diser-
tioribus videor. Faciam tamen id, quod ij in quibus Aristar-
chus ducit familiam. Cum enim ipsi nihil pangant, tamen de
poëtarum scriptis censuram facere non verentur. Sic ego et-
si me neq; oratoribus accenseo, neq; inter magistros dicendi
venditos; tamen quid in quoq; sit, fortè video, & sincerè pro-
nuncio. Accedit, quòd noui neminem, qui se illi parem pro-
fiteretur, qui ei vltro cederent, plures. Vno verbo dicam,
quod eloquentia maius est, quòd præter consuetudinem in au-
lis in hoc potissimùm genere excellentium, eo ipso minimè
fuit ambitiosus, siue arrogans, credo, quòd se iam inuidiam,
si qua inde oriri posset, superasse, siue quòd se tam longè à
perfecta eloquentia abesse intelligebat, quantoperè ipse ea
cæteris antestare, nec falsò, crederetur. Vtrumq; enim tale
est, quod homini facile spiritus mitiget, qui sapiat. Desipere
enim censeam, qui primo loco contentus non sit, nec minus,
qui gloriosior sit, cùm se nihili esse nouerit. Sed si quis hîc
me interroget eloquentiæ cupidus, & dicendo præstantium
æmulus, vnde viro tanta ad dicendum facultas, quam præ-
dico, & si id est in me iudicij, verè prædico; gratificabor iu-
uentuti, & dicam, quod ipsa flagitat. Hoc vel æquus lector
ferat, vel argutior relinquat: quamquam, quæ dicam, ad in-
stitutum

stitutum meum simul facient. Natura plerumq; aliarum & huius rei fundamentum est, quasi aedificij, siue radix eximie palmae. Sed de illius ingenij praestantia antè mentionem feci: quo si nullo fretus aut pufillo quis ardua moliatur, ludet operam. Dixi, vt magistrorum dicendi veterum, quos perfecisse artem, nec quidquam praeteruisse, de quo dicendi studiosum erudiri monerine necessarium videretur; vt eorum ille neglexit neminem. Nec verò obiter considerarat, quae diuinitate ingenij perscrutatus esset Aristoteles, nec ea tantum, quae ab arte inscribuntur, sed & altera, quibus ratio de rebus civilibus in vtramq; partem disceptandi exponitur, vt collatione facta & argumentis vtrinq; ponderatis accuratè, magis elucescat veritas, quoad ea in illo genere in lucem produci posse videatur: dixi item, quos potissimum è ceteris quotidie legeret. Sic autem habebat in manibus Demosthenem & Ciceronem, vt neq; alios despiceret, è quibus aliquid in suos vsus se deprompturum consideret: non dixi, quemadmodum quae ex singulis sibi notanda putauerit. Aliorum commentarios siue editos siue scriptos tanti non faciebat, quibus quisq; initio sibi seruire voluisset, & potissimum seruiet: ipse sibi pridem suos duum generum confecerat: in alteros coniebat, quae perpoliendae orationi profutura iudicabat, primum omnis generis: in quo non perseuerabat, quòd non tam immensi quam infiniti laboris esset futurum, nec necessarium iudicio valenti & memoria: deinde singularia, quae depromeret, vbi vellet, etsi pleraq; nunquam obliuisceretur. Ita autem hoc fuit studio inueni, vt ne quidem, cum in
omnibus

omnibus se confirmasset, id in vniuersum repudiaret. Etenim si quid cultius aut in ipsis scriptoribus aut veterum monumentis, modò repertis, aut recens editis, quæ vel à me, vel ab alijs acceperat, legebat, id annotabat, potiore iam decurso vite spacio. Fieri videmus, vt, quæ studia semper coluerimus, ijsdem & senes nos oblectemus, etiamsi prima non sint. Hoc tamen ab eo, quod sapientiæ existimatur, secundum est. Quid multis? Sic eum facere sæpè ipse vidi. Priores seruire volebat elocutioni, quæ & ordine & dignitate minor pars, siue pusilla particula est huius artis nobilissimæ: quam tamen præstantium oratorum neglexit nemo: immò quis ad dictionem & compositionem non singularem adhibuit diligentiam? Tantum hoc cauerunt, ne ex ea cura in iustam reprehensionem incurrerent: quod tum fieri omninò iudicari debet, cum verborum potior, quàm rerum ratio instituitur. In altero commentariorum genere, rebus seruientium, ridebat sæpè, siue vnà ridebamus quorundam, qui litteras sinistrè colerent, consilium, quod sequebantur, vt repenti diuitias sapientiæ in vnum quasi angulum comportarent. Sine iudicio enim tumultuaria lectioe & opera quid de quauis re legerint, in commentarios referunt; vnde fit, vt si opus esse putent, in vsus suos, veræne an falsa, parum apud animum reputantes, depromant. Nihil ineptius, si in hoc studium incumbat, qui nihil philosophiæ degustarit, qui quis cuiq; in scribendo scopus propositus fuerit, non intelligat. Nec enim ille, quid verum sit, quid falsum cognouerit, qui rationem rerum actionumq; non peruestigauerit: hic autem auctorita-

tem

tem pro ratione acceperit, quod argumentum est non bene eruditi ingenij. Nec enim vllius auctoritas tanti esse potest, quæ rationi præiudicet, cum ratio veritatem generet, veritas autem mentis diuinæ quidam in homine radius sit. Ipse verò sic ab ineunte ætate in litteris versatus, & eleganter eruditus, vt antè dixi, se ad lectionem veterum contulit, vt novos & bonos non contemneret, & alicubi necessarios esse fateretur. Ab illis autem semina lectissimarum rerum & optimas sententias sumebat, quibus suorum commentariorum hortos consereret. In ijs apparent principes Thucydides & Plato: neq; reliquorum siue tragædorum siue oratorum siue historicorum (de ijs, quos probæ primæq; notæ duceret, loquor) quemquam reliquit: recensioem singulorum non paro, ne indicem bonorum scriptorum conficere videar, non docere, quos ille potissimum legerit. Vix apparet tamen aliquid Homeri. Quid enim? ex eonè vel eorum aliquo describeret, quem didicisset, aut Aristotelis, quæ sunt de rebus ciuilibus, omnia, & ad vnguem teneret? Homericis & huius generis Aristotelicis vti poterat, vbi volebat, & vtebatur quotidie: prætereà ipse meditabatur, pangebatur vel orationum partes primarias, vel integras aliquas, siue eas ipse haberet, siue alijs legendas daret. Eam consuetudinem seruauit initio perquam religiosè, cum nondum esset in negotijs, aut ea primùm leuiter attingeret: in eadem etiam perseuerauit in ipsis negotiorum fluctibus, quantum eius facere posset. Hæc multis odiosa esse lectu, mihi inter meditandum in mentem venit: verum quid facias? Si plusculum verborum faciendum sit de pictore,

non

non erit nihil dicendum de lineis & coloribus, aut si de phry-
gione, de acu & vnionibus: ita cum de homine multifaria
doctrina agamus, de ipsius studijs multa passim adspargenda
sunt. Fortè cui magis libeat cognoscere mores & interiorem
vitam. Ego hæc non potui non cognoscere, qui ab adolescen-
tia in ædibus Mylianis se penumero ex interuallis fui, hospes
nec viro incommodus, nec ingratus. Cum enim bonos accipe-
ret quotidie, tum neminem libentius, quàm qui ysdem studijs
caperetur. Sed maior mihi data fuit postea occasio introspi-
ciendi, si ita loqui licet, viri integerrimi, qui nullibi animum
suum occultaret: nec ipse, qui cognosci nollent à bonis, bono-
rum notitia dignos indicabat. Erat autem tempus, quo co-
mitia agebat Spiræ sapientissimus imperator Maximilianus
II. Princeps, antequam id iter susciperet, de educatione
duorum filiorum consilium capiebat: erant secunda in ea de-
liberatione partes Mylij, qui, quæ eò pertinerent, præ alijs
intelligeret: mihi ex academia accersito id onus sine cura
grauis & perpetua imposita. Nam qui hoc agit, eum & co-
mitem & custodem & magistrum esse perpetuò oportet. Sed
hoc negotium in funebri oratione, quam principi Ioanni per-
scripsi, exposui. Nunc de viri vitæ priuatæ quibusdam par-
tibus. Ac primum mihi quis humanitatem Mylij videat: quo
verbo pleraque complexus videor. Comis omnino erat:
fellis in eo nihil, stomachi parum: si quid in quo morositatis,
ferebat, quod alius in familiari aut hospite carperet: sale
sermonem adspargebat, sed illo candido: siue res seria ageba-
tur, siue erat ad ioca transitus, vt solet in vino: erat eius ser-
mo sua-

H

mo sua-

mo suavis & cultus, ex quo simul ipsius animi perpetuam integritatem perspiceres. Abhorrebat enim à fūco, nec aliūm præ se ferebat, atq; erat: quod bonis viris facile est: insidiosi in ipsa arte non possunt non deprehendi à prudentibus, nec facile fallunt sui similes. Si cum potentioribus sermo institueretur, usurpabat illum modum, qui habet multum artis reconditæ, quam qui nesciunt, aut cum periculo aut sine effectu res magnas apud potentes moliuntur: quam rationem & antè attigi. Domus Mylij erat, de qua diceres, quod de ædibus Musarum fertur: earum fores apertas: aperta erat bonis illa, & litteratis potissimūm: eos etiam non solum commendabat, sed iuuabat pro re sua quibus poterat modis. Accipiebat hospites non arbitrato suo sapiūs: sed qui ad eum se recipiebant cum alijs, tum legati regum, principum, ciuitatum. Ij solent deligi primi, & deligebantur accuratius ad duces, qui doctrinæ nomine inclaruisset. Hi se ad eum referebant potissimūm, in quo humanitatis & litterarum plurimum: ne de usu rerum dicam & de notitia, quæ ipsi cum multis erat in Germania & in alijs regnis. Tamen eos non nisi eleganter habebat, ne in luxum verti videretur hospitalitas: minimè sequebatur ferculorum numerum, aliunde introductum: non solum vt facilius sumptum sustineret, sed etiam quia gulam oderat: nec negandum fortè plus esse in vino hilaritatis, etiamsi quis modum paullulum migret, quàm in altero genere deliciarum, quibus infarciri brutum est: omnemq; hanc rem & præsentī occasionī & vxoris arbitrio permittebat. Non aberant condimenta ab ipsius conuiujs, non
illa

illa ab Indis insulisuè aduecta Canarijs, sed, quæ prima dixeris, sermo primum conspersus lymphis, quas haurire è fonte sacro Musas perhibent, & quorum antè memini, nihil ferentes atris salis: alterum Musica, cui à puero studuerat, vt, quantum alicui nostrum satis sit, & voce & fidibus caneret. Non capiebatur Musica, quæ non nisi suauiter aures demulcere videretur: sed artem ipsam, quæ concentuum animi quædam imago indicatur, amabat. Itaq; domi familiariter utebatur Thoma Mancino, iuvene dum, Musico celebri, qui tum magister erat chori Musici in aula Megapol. principis Io. Alberti: hodie idem munus præclare gerit apud inchtum ducem Brunsvicensem, Henricum Iulium. Quoties item ad me Rostochium veniebat, (veniebat autem ex interuallo, quoties negotia sinerent, me & filiam visum, sed potius nepotes nepotesq; & studia Ioachimi Fily, qui apud me educabatur) nec conuiuia volebat, aut Vinum, sed flagitabat doctorum hominum sermones, & Musicam, quæ tum apud nos erat exquisitior, quàm fuisset annis superioribus. Quod ad hanc rationem attinet, cum de plerisq; idem sentiam, quod sentiebat socer, nemo mirabitur, eam me commendare diligentius. Etenim, nisi fallor, ea est voluptas, quæ alteram non sinit influere copiosè: quod vbi fit, à conuiuio transitur ad intemperantiam: cui omnes fenestras obstruere intelligentis, & errorem patriæ arte auertentis aut mitigantis, putem. Cum collegis & ipse libenter erat, & illi cum eo: sed etiam ex equestri ordine satellites principis eo utebantur familiariter: id quod eò commemoro, quia non minus ad ipsius principis, quàm illius

temporis aulæ laudes pertinere existimo. Etenim domini ingenium ex familiæ moribus facile perspicitur, & rectissime dyjudicatur, perinde vt cuiusq; animus tum ex oratione tum è vestitu deprehendi vulgò dicitur. Ad doctum enim hunc principem Io. Albertum se aggregabāt docti equestris ordinis non pauci: quorum alij & eo loco, qui populo ei rei minime idoneus iudicaretur, colebant non magis studium equestre, quod profitebantur, quàm litteras. Nam aulæ Marescalcus Henricus Belouius ex negotijs, quibus distinebatur totos dies, rapiebat sibi aliquid temporis ferè quotidie, quod in otium conuerteret litterarium. Non solum enim cum eruditis omni occasione sermonem conferebat, quo se proficere sentiret, sed etiam sæpè noctes tribuebat lectioni, habens in manibus cum omne genus historias, tum quidquid à nobis haberet scriptorum elegantium, veterum quidem potissimum, sed etiam recentium lectissimorum. Hic aulæ prudens & industrius moderator in senatu quoq; sententiam dicebat, magni animi vir, & bono consilio pollens. Quod cum in aulis regum principumq; percrebesceret, expetiuit eius operam deinceps Fridericus II. rex Daniæ, princeps laudatissimus & optimus, ad eoq; ipsum regie suæ principem declarauit. Suscepit ille hoc munus Marescalci inuidiosum & graue, cui præ plerisq; aptus esse iudicaretur, tum quòd ipsum pridem intellexeret, tum quòd vt tolerare possset, ita nullum laborem subterfugeret, & gessit hospes citra inuidiam bonorum. Omnium enim auertere mortalium nemini datur. Erat rex Fridericus vitæ & animorum censor eximius: iudicabat ipse, de-

generes

generes animos timore indicari : nec probabat impudentes :
verecundiam cum animi presentia facile agnoscebat, & ma-
gni aestimabat : nec quis in tanti regis conspectu absq; singula-
ri virtute & industria apparebat : suos primo honore digna-
batur : quos vel manu vel consilijs vel litteris prestare ani-
maduerteret, in suis numerabat : in quibus videre erat exsu-
les, quos illius temporis Phalaris fortunis omnibus exuerat :
nec blando sermone siue promissis quemquam unquam lacta-
bat, sed sereno vultu & presentibus beneficijs suam erga
quemq; benevolentiam testatum faciebat. Ipsum quoq; Hen-
ricum Belouium haud vulgaribus beneficijs affectum, Vti
virtus fidesq; hominis merebatur, in senatum regni legit,
senatoribus regni non tam suffragantibus, quam idem inben-
tibus. Est enim nota regum Danie ratio, vt arctissimum sit
regis senatusq; regni vinculum, & ab aliquot saeculis saluta-
ris coniunctio. Ipse autem e Megapoli oriundus, cuius Danie
primarius, & senator regni in hunc diem ingrauescente iam
aetate viuit & floret. Non possum non hoc loco quatuor inue-
num meminisse, quibus & Mylius & caeteri consiliarij vte-
rentur familiariter, quod apprimè nobiles & splendidi, or-
namenta noua ipsi quoq; a Musis acceperant : quibus ingenij
dotibus etiam tum fruerentur : easq; cum cura custodiebant,
& pro aula rationibus augebant. Namq; & de litteris inter-
dum inter eos sermo, & legebant quidem potissimum histo-
rias, neq; non tamen & poëtis capiebantur, & praë alijs La-
tino hrico. Quem qui teneat, hunc multum in litteris, nec
parum in recta vita ratione intelligere existimem. Non mi-

nus autem eum ipsi in ore habebant, quàm nos, qui à litteris ad alia nunquam abijsemus. In ijs erat Henricus Gunter-
spergius Pomeranus, cæteris, ut meminisse videor, etate
maior: atq; is annis abhinc non ita multis in patria diem su-
um obijt. Quo mihi in mentem veniunt, eo ordine referam:
quos, ut erant eius loci æquales & sodales, in cæteris pares
iudicauerim. Venerat in aulam Megapol. puer ex institutio-
ne Fabriciana Misuicus Georgius Schleunitius, accitù prin-
cipis, cui carus admodum fuit: hodiè, ut his diebus accepi, in
aula electorali Saxonica consilio & auctoritate multum va-
let. Aderat & Thomas Blarerus Heluetius, alumnus disci-
pline VVolfianæ. Adolescens enim Augustæ Vindelicorum
singulari cum fructu ingenij operam dederat Hieronymo
VVolfio, viro humanissimo, vni nostro seculo ex doctissimis
hominibus Germaniæ, Græcæ linguæ perpetua industria pœ-
nè supra omnes vindici: qua præditi erant & ipse & Ioachi-
mus Camerarius: vterq; multa Latine interpretatus est, ille
omnes Isocratis orationes & Demosthenis, ita ut in eo gene-
re nemo eum æquaturus videatur. Hoc magistro Blarerus
mirificè profecerat, & tamen haud scio, qua occasione se ad
aulicam vitam contulerat: principis autem docti aulam se-
ctatus nusquam abijt à litteris: iamq; eum in consiliarios ille
legerat, cum paullo post graui morbo oppressus decederet. Ita-
que aula dissipata cum quisq; ad suos rediret, ut fit, iuuenis
contendit patriam versus. Siue in eo itinere cum esset, siue
ex breui interuallo de Blarero cognouit princeps fortissimus
Ioannes Palatinus, probatumq; omnibus de causis in sena-
tum

tum adsciuit, eiq; præturam administrandam dedit: idemq;
hodie in gratia est apud illius heredem Fridericum, VII. vi-
rum Palatinum. Omnibus illis comitate & suauitate morum
præstabat Theodorus Beuerneſtius Megapolitanus, quem ab
illis imperij comitijs, quibus Maximilianus I. præſente pa-
tre Ferdinando imperatore rex Rom. vt paterni imperij le-
gitimè designatus ſucceſſor ſolenni inauguratione declaraba-
tur, talem iuuenis adoleſcentem cognoui, cum illò veniſſet in
ſatellitio ducis Io. Alberti. Statim autem mihi, & amare lit-
teras, & totus ad humanitatem natura factus, viſus fuit,
quando me iterum ex Italia redeuntem beneuolentia ſingu-
lari complecti cepit. Agam de hoc nobiliſſimo viro & certifi-
ſimo amico parcius, ne in ipſius pudorem incurram, quando
hæc fortaffe leget. Eſt omnino Beuerneſtius vir fortunatus
in ordine equeſtri, nec quisquam rebus ſecundis dignior, quã-
do ad virtutem omni ſtudio conuertit omnia: ſemper erga te-
nuioreſ beneficus, & quidem vnus ex rariſſimo beneficorum
genere, qui ex liberalitate famam minimè aucupantur. Vi-
di non ſolum extenuare beneficium, quod dediſſet, ſed etiam
libenter obliuiſci: quæ duo nativæ munificentie propria ne-
mo inſitiabitur. Non debeo præterire, quòd cum fuiſſet in
me vltro liberalis, etiam rogatu meo beneficia in plures con-
tulit: ego tamen in commendando modum ſeruare didici, nec
niſi mihi de probitate cognitos, quòd ingenia ſæpè fallunt,
commendo quemquam diuitioribus. Negotia quidem vnun-
quemq; abſtrahunt à libris & litteris: ſed nihil ferè magis,
quàm regiarum ſtrepitus, vbi non tantum, qui honoris ſui ra-
tionem

tionem habet, idem munus suum cum fide perpetuò gerit, sed nolis, velis, danda etiam opera familiaribus, quæ si ijs fortè aliquando negari posse videatur, præstari sine exceptione debet hospitibus, qui in singulos ferè dies adueniunt. Exacta verò iuuenta, nuncio aulæ remisso, rem suam familiarem ipse administravit, quantum per hanc licuit, id meditationi & lectioni indies tribuit: ac potissimum incumbens historiæ paravit sibi magnifica monumenta magno pretio, quibus situs omnium terræ partium & diligenter descriptus est, & depictus summo artificio: quibus adminiculis eruditissima vetustas quoq; caruit. Namq; periegeses illas & periplus orbis longè superant hoc nostro hac re felici sæculo in hoc genere nata, & ob accuratissimis ingenijs perfectà monumenta. Credibile est, ijs paria nec Ptolomæos habuisse, nec Attalos, etsi artifices ea gratia alerent, & sumtus regio in bibliothecas cupidè facerent: in quibus nisi talia sint, potissima ornamenta desiderentur. Quin id affirmare tutò liceat, quòd ab annis centum detectæ sunt longinquæ amplissima regionis, ab omni vetustate prorsus ignoratæ. Idem deinde à principibus & ordinibus in senatum provincialem lectus, animi & officij tulit, & fert etiamnum, fructus patriæ vberrimos. Hæc igitur hæctenus: quæ si quis nulla necessitate hæc à me relata, arbitrabitur; nec ille negabit opinor, ad hoc genus dicendi ornamenta non incommodè adscisci, præsertim quæ cognita nonnihil fortè lectorem iuvent. Ego non aliena credidi, siue propter eum, de quo dicere institui, siue propter principem, cuius virtutes omni occasione libenter prædico,
non so-

univ. h. 1011

non solum quod ita de me merito fuit, qui si quid prestiterim, id ipsius bonitati & erga me beneficijs potissimum acceptum ferri volo, sed quod in vniuersum ei litteræ plurimum debent, præsertim ad littus Balticum. Nunc etiam scopulus quidam mihi præteruehendus est, in quem ne in dicendi cursu illidam, videndum. Si historiam scriberem, nihil præterirem, quod illius hoc fides postulat, non solum quæ cognouissem, & comperire possem, narratione omnia vera persequens, sed etiam, quibus lector erudiatur, indicans. Cum autem illud mihi propositum non sit; præter officium nihil fecero, si præter historiam nihil scripsero. Nec enim boni viri sit ei affingere falsa, quem ornatissimum esse desideres, nec prudentis, in ijs multum esse, quibus in offensam cuiusquam incurras temerè. Senes memoria tenent, quis rerum status in Megapoli fuerit, decedente Alberto, viuente adhuc Henrico: utroque defuncto, quemadmodum patruus paterque fuerant, pares esse cæperant imperio fratres principes Ioan. Albertus, & Vlricus. In potestatis autem æqualitate & per negotia, & per homines duobus idem semper sentire & sequi non licet: quod mirari aut culpæ minùs debemus, cum non raro vnusquisque à semetipso discrepet: cuius erroris prudentissimus nunquam se exsortem dixerit, qui quo plura negotia gerit, quo magis consilio abundat, hoc crebrius se retexere & ab instituto vel in contrarium vel in diuersum digredi necesse habet. Vtriusque verò familiæ primos, ut & dignitatis suæ, & boni publici rationem habere, & in rebus ipsis veritatem, in oratione cautionem adhibere oportet: ita & heris prode-

I

runt,

runt, & patriæ & sibi benè consulent, ne vel in officio impingant, vel in alterius indignationem temerè incurrant. Ita se gessit Mylius, præsertim in dicenda sententia, ut nec à re-cto discederet, nec hero suo præter æquum placere studeret, & imperij socium minimè offenderet. Quod apud illos principes obtinere in promptu erat, qui simul pietati, virtuti & salutis suorum consulere, & qui fraternum amorem præferrent, & omnibus rebus ostenderent. Namq; & alijs officijs certabant, & sermonem instituebant cum suauitate, & interdum conuiuia agebant, semper cum hilaritate. Quæ aliquando negotia quib; homines fraternos animos penitus coalescere non fuerint, nec meæ est scientiæ, nec id adeò scire refert, quam alterum, fraternam benevolentiam & fidem diuersitate sententiarum dirimi nunquam potuisse. Apparet ex ijs, quæ dixi, & ex hoc, quod dicam, maximè. Ioannes Albertus & curis afflictus, & aliquot annorum morbo debilitatus, cum vitæ finem sibi adesse sentiret, de republ. & filijs ad Vlricum fratrem potissimum respiciebat, & fraternam fidem implorabat: accepto nuncio accurrit frater: ab utroq; lacrymas antè expressit amor, quam vlla de re verbum fieri potuerit. Initium petitionis vix fecerat Ioannes Albertus morbo & mœrore iam defectus: ibi etsi negotium intelligebat Vlricus, tamen ille reliqua iubet persequi Mylium. De hoc autem memoratu dignum, quòd ab initio in rebus arduis plenisq; periculi & principis sui gratiam conseruaret, cui interdum, ut negotia ferebant, aduersandum fuerat, & cauere, ne principis sui fratrem offenderet, etiam cum

cum haud semper adeò grata diceret. Id esse ingenij, integritatis, prudentiae, usus rerum & sermonis existimem: quae omnia etiamsi diuelli fortè nequeant, tamen distingui inter se quibusdam notis posse arbitror. Sed in hoc actu seipso multò fuit inferior Mylius, in conspectu ægrum & moriturum breui herum habens, fecit verborum quantum potuit inter lacrymas: & res pro se loqui, nec alterius orationis egere, sed benevolentiae, videbatur. Fraternalis precibus Vlricus, princeps humanissimus, ac mortalium conditionis non immemor, locum dedit, vt expectabatur, & par erat, omneq; in se negotium suscepit, si quid humanitus fratri accideret, quod non longè abesse omnia signa indicabant: futurus, vt cum fratre fuerat hætenus, patriæ pater, sic fratris filijs pro patruo pater. Interiecto fortè biduo piè obdormiuit Ioannes Albertus: Vlricus gerere rempubl. cæpit solus: pupillis principe loco præerat, quibus testamento vna dati erant tutores VII. ^{Viri} imperij duo, Augustus dux Saxonie, Ioannes Georgius, Marchio Brandenburgicus. Facto funere, paucis post mensibus, ad negotia veniunt à VII. ^{Viris} legati: præstò fuit ipse patruus: præter negotia grauiora alij rationes red hnt, alij æs creditum reposcunt. Venerat in mentem vni atq; alteri, non parua pecuniam habere Mylium in ærario principis. & erat credibile, qui tot annos coluisset aulam, cum neq; quisquam fuisset gratiosior. Interrogatus igitur, intellecta suspitione subridens, vt tempus illud ferebat, de eo securos esse omnes iussit, cum aliud expectaretur. Non erat de ijs Mylius, qui in omnem occasionem intenti non vtuntur boni-

tate principum, quod interdum rectè fieri iudico, ne quis suos negligat, sed abutuntur: quin in quibus minimum est virtutis, & utilis industriæ, ij potissimum in aurum, & prædæ tamquam prædæ inbiant: neq. nihil extorquent, etsi cum indignatione bonorum, & sua infamia, plerumq. nullo suorum liberum bono, ut qui ut plurimum malè educati, novas nec benè partas opes in luxum vertant, & ipsi unà pereant. Demento contentus erat Mylius: id erat liberale: ut si nihil superesset, de pænuria querendi causam non haberet: nec ille à principe natura benefico ipse minimè auarus aliquid flagitabat: ab eiusmodi, plerisq. in regis familiari, importunitate siue impudentia prorsus abhorrebat: fortè tamen obiter verbo ostendebat, si quid opus esset, improbum & ingratum ratus, ab hero siue patrouo aliquid multis precibus contendere, qui vltro multa dedisset, & plura daturus vltro videretur. Princeps igitur beneficentiørne fuerit, an Mylius ad petendum verecundior, non facile dixerim. Egere ille alumnus & familiarem nec ab initio passus fuerat, & ipsius etiam liberis consultum voluerat. Habebat ipse iam Suerini domum, hortos, pauca agri iugera: reliquam rem familiarem pro conditione consiliarij vix mediocrem: donabat igitur ei non multis ante obitum annis Gædebendanum: eam villam nouus hic vitæ rusticæ cultor cæpit primum magis exornare. Id rus ab aula X. M. P. situm est via Gustrouiana cis Varnum, qui ibi angusto nec profundo alueo fluit, postea Buzouium præterit, & ad Rostochium satis amplius & piscosus, infra latus admodum, & nauigationi marine aptus, ab urbis mæ-

bis mœnibus item M. P. in mare Balticum lenior delabitur,
ad Varnemundam, quasi dicas Varni ostium Cum aliqua
inuidia principio habebat hoc beneficium, (ita enim viuitor)
nec tamen ea magna, eamq̃ possessor facile contemnebat. Cum
enim ipsi boni fauerent, improbitatis & imperitiæ uoculas
pro nihilo ducebat. Id ea in re optimum esse conuincit ratio.
Sic enim & inuidi animus laniatur, quum sine suo excidit,
& malitiæ pœnas luit, & cui inuidetur, facile discedit tecto
latere. Defuncto principe non magnos prædij fructus, sed
vsum non mediocrem sentit. Habebat enim, vbi curarum
aliquid deponeret, & interdum, si quando se totum in litte-
ras abâere cogitaret, vnum diem delitesceret, & item alte-
rum. Non dabatur senescenti iam prorsus vacatio à negotijs
publicis, sed priuatorum controuersijs componendis erat oc-
cupatior, cum & vsum rerum haberet, nec leges consuetudi-
nesq̃ ignoraret, quibus eiusmodi disceptarentur, & apud o-
mnes auctoritate valeret: prætereà nouerat, qui in magnis
rebus orator cum laude sæpè fuerat, quemadmodum animi
saucij tractarentur, & lites omnis generis absq̃ magno stre-
pitu componerentur. Rem autem familiarem, quæ Suerini
erat, sola rexerat vxor, cum ille negotiorum semper haberet
abundè satis: eidem & educationem filiarum permiserat: re-
ctè vtrumq̃, ni fallor. Matres enim in primis de filiabus sunt
solicite, & quæ in earum rem sint, rectius intelligunt: nec
verò maritis, qui vel in litteris vel in republica versantur,
otium est curandæ rei domesticæ: nec curiosi esse in officio
vxoris velint, à qua id rectè geri animaduertant. Nec enim

postrema legum coniugij hæc est, vt, quæ foris sunt, procuret
maritus, quæ domi, custodiat & administrat vxor. Infeli-
cem patrem familias, cuius rem domesticam vxor non intel-
ligat aut negligat! Stolidum verò & miserum, si, quod illa
velit agere, & rectè queat, ipse agat, famulus familias &
mancipium primum, idemq; labes domus! Mylia rei familia-
ris rationes intimè nouerat, & dies noctesq; cogitabat, vt
suam benè constitueret: filias non in delicijs ad fastum, sed
ad operas domesticas educabat, vt à teneris virgines disce-
rent rei familiaris rationes maximè necessarias & quodia-
nas: in hac parte neglectæ aut secus aduersæ noxa domus
fiunt, & pestis rei domestica. Sanè quam ex Mylianis ego
duxeram, nunquam otiosi, sed aut ad eolum nere, aut culine
præesse, & vt apud nos loqui solent, matrem laboris alicuius
molestia leuare semper animaduertentem, nec studere elegan-
tiæ, nisi quod conditioni & ætati conueniret. Ceterum My-
lius, qui sibi pœnè solitariam vitam agere videretur, vt le-
uaret animi ægritudinem, quoties nibilerat negotij, & sæpè
in ipsis negotijs se ad litteras quasi certissimam quietem re-
ferebat: legebat cum alias historias superiorum sæculorum,
tum recens à Carolo Sigonio editas non vnius generis, è qui-
bus multa autè sibi obscura se cognoscere nobis affirmabat,
neq; non veteres in manibus habebat, quos diligenter olim
voluerat. Multa legerat in vtroq; Dione: Nicetas multis no-
tior est: tum verò alterius lectionem siue fortè siue consilio
iterauit, eius qui à flumine orationis Chrysostomus dictus fue-
rat: quem etiam optimus imperator Traianus aded in amo-
ribus

ribus habuit, idē potius ob integritatem & vitæ sanctimo-
niam, quàm ob eloquentiam, vt eum in curru aureo secum
veheret, non solum vt sapienti viro hunc honorem haberet,
sed multò magis, vt de eius sapientia aliquid degustaret. Non
ille paucas per otium huius Dionis orationes relegit: quo
epularum genere animum cupidè aleret, siue recrearet. Cum
esset in perlevido libello, quem de venatione scripsit, quo etiā
vitam priuatam rusticam, vt felicem, siue etiam beatam, aut
ab hac non multum discrepantem, bona si sua norint, vt La-
tinus poëta cecinit, miris & veris laudibus in cælum euebit,
statim Latine & quidem admodum luculentè à se redditum
cum amicis communicauit: nosq; nouam illius & feliciter po-
sitam operam mirificè probauimus. Sub id tempus opus non
pauullò grauius adgressus, quatuor, de regno siue regis officio,
libros ab eodem diuinitus scriptos, magna diligentia in Lati-
num sermonem, nec infelicius conuertit. Quos ille mihi cum
Suerinum venissem, (sepè enim vel domi ipsius vel meæ con-
ueniebamus cum familijs, vt vnum diem aut alterum vna es-
semus, & de rebus priuatis consilium caperemus) legendos
dedit: eos ego legi auidè, & cum voluptate legi, visiq; mihi
fuerunt non translati aliunde, sed Latine compositi. Quia ve-
rò in Græcis litteris non minus mihi tribuebat, quàm sibi,
vel homines docti vtriq;: quin, inquit gener, in ijs libris ac-
curatius considerandis diem ponimus: tu Dionem in mani-
bus habe: meam interpretationem ex me audi: notauit, in
quibus menda, earumq; mihi suspicio: dic quid de quoq; tibi
videatur. Ibi igitur cum pari diligentia singula considerare-
mus:

mus; ipse sanè quibus verbis vtendum esse putarem, nihil attuli: cùm ille ex obuia coniectura & leni indicio, luculentè sententiam exprimebat, non propriè solum & perspicuè, & ex tempore, & quot modis conaretur: tanta erat in viro & verborum copia, & Latini sermonis promptitudo. Interpretatus postea eosdem libros auditoribus, non omnia à nobis animaduersa vidi. Nec ferè aliter fieri poterat, quòd vteremur exemplo non satis correcto, nec cuiusquam haberemus interpretationem, qua non nihil niteremur. Id tamen opus aliquanto pòst typis elegantibus Iacobi Lucy expressum, ad Fridericum II. regem Daniæ misit: qui cùm ex senatoribus, quibus censuram mandauerat, intellexisset scripti pondus & elegantiam, gratum sibi fuisse id Mhly studium, & litteris perbenignè scriptis & regio munere declarauit. Libet mihi hìc denuò prædicare & magnum excelsumq; regis animum, qui, quos integritate animi vitæq; aut peritia rei militaris, aut eloquentia, aut aliquo genere litterarum, aut arte quapiam honesta, præstare animaduertisset, mirificè ornare quemq; vt mereri videretur, solebat, & regni procerum prudentiam & singularem bonitatem, qui non solum regem in his rationibus confirmarent, sed interdum etiam, de quibus videretur, monerent. Eorum princeps fuit, & viuente rege, & vita functo, Nicolaus Kaasa, præclare de regno, & de litteris, & de viris bonis, tum consulendo, tum agendo meritus, & cùm amplissimum Cancellarij munus gereret, & cùm deinceps in regni IV. viris principem locum teneret. Tametsi autem hæc angustie summi viri laudes non capiunt,
tam n

tamen perstringendas putavi, cum magnam ille vel primam voluptatem ex Dionis lectione tum acceperit. Quod si Kaasam laude sua adficiunt, quotquot ille beneficijs singularibus affecit, gloriam obtinebit inter patronos litterarum sempiternam. Magnum autem regni necessario tempore, superiore astate decedens, sui desiderium reliquit: etsi Dania magnis viris non caret, quorum & ipse noui iuuenes, qui ab ineunte aetate in virtute & litteris educati, comparauere sibi, quae sunt vera praesidia reipublicae. Namque siue discendum quid sit, siue longinuae regiones adeundae, nec labori parcant, nec sumptui, & ad laudem nati homines, & bonis fortunae cumulati. Nec ignorant, quod velim principibus & fortunatis familijs magis innotescere (neque enim nullis & patrum & nostro seculo innotuit) quae sint ille litterae regiae, siue prima studia, quibus maximae respub. fulciantur, & in bono statu conseruentur. Sed ad Mylium redeo: is non solum multa legebat, quaedam Latine reddebat, sed etiam non pauca meditabatur & nonnulla perscribebat: mittebat ad amicos litteras, elegias, epigrammata, quaedam sibi, ut semper consueuerat, faciebat, siue pietatis, siue leuandae aegritudinis gratia. Bonos ille versus pangebatur: erant in ijs multi exquisitissimi, quos cum admiratione & voluptate legas: quod in homine negotijs reipub. semper occupato, singulare. Villam aliquando salutabat hoc epigrammate:

O Varniane funde, plurimum salue,
Vixi diebus pauculis libens tecum.
Nam me grauedo cum coquit frequens aulae,

K

Quaf-

Quassatq; tussis ægra frigidum pectus,
Quàm sæpè crudus in tuum sinum fugi,
Ut me leuaret suauiter quies villa,
Feruere & mi lucidus foci splendor!
Adsit precor tunc, quantum amabitur nulla,
Amata coniux: nil beatus poscam,
Nec plus requiram: rapula & domi coëta
Ceres ministret, suscite Venus vires.
Quid sumptuosæ perferunt boni cœnæ?
Quid inuidenda donat aula, sexcentos
Præter labores? detur ô quies vitæ!
Namq; aulicarum tædet vsq; curarum.

*Qua de re Nathan quoq; Chytraeus Mylio gratulatur in Var-
no, his versibus:*

Aduena mox Myliæ visit viridaria filuæ:
Quaq; potest, rignos, voce, salutat agros.
In quibus à curis varijs, Musisq; sibiq;
Reddere se Mylius, cùm finit aula, solet,
Tale quid ad Varnum meditans, ad murmura quale
Fibreni Arpinas inclytus ore senex.

*Affulsit ex benè longo spatio siue nouus sol senescenti Mylio,
Ut quis ominaretur, siue noua ingruit calamitas, ut res post-
eà docuit. Etenim princeps Ioannes, Ioannis Alberti maior
natu filius, attigerat eam ætatem, ut imperaret cum patruo,
& ita se pararat. Is ubi successit patri, ad labores pristinos
reuocatur Mylius: sed ei ibi tum sarcina non paullo grauior
imponitur. Iubetur enim, donec princeps aulam omnibus re-
bus rectè constituat, esse quoq; à libellis supplicibus: muneri
tanto ipse omninò par, nisi vacatione omni vacet, & ille iam
senex*

senex foret. Nam quæ ad id munus requiri existimantur, erant in eo omnia: non solum earum rerum, quæ omnibus horis in aulas adferuntur, cognitio & usus, siue quid expediendum, siue dicendum, siue scribendum esset, sed etiam humanitas, & patientia interpellationum, tam in otio, quàm in negotijs. Qui enim in mensa compellatus, aut aliqua leui occupatiuncula, se nulli dat adeuntium, is fortè immeritò, sed reprehenditur populi voculis, & interdum asperius, cum magis reprehendenda foret interpellatorum importunitas. Quia verò imperitorum emendatio frustrà instituitur, quid agas, nisi vt molestos eiusmodi, sed minutos tamen fluctus volens subeas, vel arte declines. Sed hoc necessarium, leue, tamen præ altero. Semper ipse questus fuerat, non solum in ciuitatibus, aut in iudicijs, sed & in regijs frequentari largitiones, quibus iustitiæ dignitas supra modum labefactaretur: patefieri etiam malo fenestras. Nec tanti mali siue causam, siue occasionem, dissimulabat: negligi enim, neq; satis liberaliter haberi, qui rebus præsent: quos tamen tum propter principum dignitatem tum ob vulgi opinionem, nec non alijs de causis viuere oportet eleganter, & interdum splendide: quod paruo fieri non potest, cum præsertim vt plurimum ibi cariora sint omnia: ita fieri, vt etiam satis boni minus repudient, quibus egeant: vt de ijs taceam, quibus scopus est rem facere. Nec enim expleri possint: quæ pestes vtinam longissimè absint ab omni parte reip.: dignos omnino censeam, qui cum formicis, quæ Indiæ auri montibus incumbere feruntur, assiduè bellum gerant: quin eos in illa solitudine

habere omnia aurea satius sit, quàm & patriam expilare
& principes, quibus se consulere profitentur: etsi (fatendum
enim) in rebus necessarijs etiam nauiter desudant aliqui: nec
tamen alio quàm illo fine: quòd absq; eo rem potius alijs vijs
quererent, quiddid fieret de patria. Milius, vt dixi, con-
tentus paucis, detestabatur etiam, quæ existimationi notam
adspargerent, nec bearent posteros. Si quæ deferrentur fo-
renses controuersie, in quibus difficultas; & habebat colle-
gas, & pleræq; lites dimouentur ad suos iudices, & consulun-
tur collegia de iure respondentium. Id onus ferebat menses
aliquot. honorem sibi delatum iri non suspicabatur: nec erat,
cur expeteret, cum & essent cætera, & dignitatis nouæ non
egeret. Tamen siue princeps ei hoc munus totum imposuit, si-
ue amici persuasere: vtrinq; senescenti iam vim adhibitam
suspitor. Nec enim vquam fuerat ambitiosus, & sepè se
ætatis rationem habiturum dixerat: neq; ignorabat ingenium
inuidie ad omnes occasiones calumniandi intentum. Illa qui-
dem virum supra annos triginta tentarat sepius: hætenus
tamen acriter adorta non fuerat, in eum tum clandestinas
machinas versute fabricata. Personata semper est calumnia,
venit ex insidijs, accusat absentem grauius, confingit, quod
vult ipsa, crimen, reum dicere causam non sinit, ipsa senten-
tiam conficit, & iudici suggerit. In aula animaduvertebat
Milius signa siue vestigia inuidie: vnde iret, non videbat:
quòd iret, facile suspicabatur. Tum eum nouæ dignitatis sub-
pœnitere cepit, ipsiusq; summa voluntate despondebatur al-
teri. Tum verò, vbi hæreret calumnia, indagauit omnibus
vestigijs

vestigijs: cumq̄ eam belluam in cubili oppressam protraxisset
in conspectum omnium, ex eo tempore princeps ob summam
iamq̄ exploratam innocentiam multò, quàm vniquam antè,
cariorem habuit, expetito semper viri consilio & opera in
rebus difficilimis, vt eum, quos in senatu & familia haberet,
omnibus anteferet: quod item pater fecerat, & filium, vt
faceret, monuerat, nec potius adolescentes calidos & imperi-
tos audiret, quàm etate & ratione domitos, prudentes senes.
Erant, vt sunt principibus rerumpubl. negotia, quæ huic so-
li, vt suo Nestori crederet: si qua cura graui se minus expe-
diret, statim hunc senem consulebat: si abesset, vt interdum
ab aula longius, ad eum manu sua litteras exarabat, boni
semper aliquid consilij aut consolationis non ingratae pro re
nata sperans & recipiens. Excesserat Mylius climactera il-
lum, qui fatum multis denuntiare creditur, vno anno siue
duobus: & habebat tres domi filias virgines, tres in matri-
monium collocatas. In generis ego primus, hoc infelicio-
r, quòd vxor Gertrudis Mylia mihi anno à nuptijs decimo, no-
nùm paritura, seuo laterum dolore miserè cruciata, sub diem
septimum erepta fuerat: suauiter cum ea id breue tempus
vixeram: erat forma, ingenio, & omni virtute muliebri
prædita: neq̄ dum annum xxx. excesserat: duos mihi filios
reliquit, filias tres, quarum natu minima apud auiam acuta
febri exstincta fuit, maximo cum auie dolore, nec minore
cum au, quàm meo. Auo enim miras quotidie voluptates
creabat, siue curas disturbabat eius ex animo, obsequio, allo-
quio, & qua non suauitate & puellari elegantia? quo nomi-
ne eam

ne eam auocarar, & tenebat secum, etiam mihi gratificans. Infantule enim viduus domi rationem minus habere poteram, qui & maiusculas duas educationi sacrarum virginum credidissim, filiorum natu maiorem misissim erudiendum in ludum Verdensim ad Alarim, minorem mecum haberem. De me dicere non debeo, nec de meis liberis: quod absq; reprehensione fecero, id dicam: me possuisse cum antè, tum ab vxoris obitu, omnem curam in duobus filijs totidemq; filiabus rectè educandis, minus de ijs sollicitum, quibus beare parentes ex sese natos potissimum nimio opere laborant, & ita, vt eius rei, quam primam & perpetuam esse oportet, interdum obliuiscantur, eam uè multo tractent negligentius, quam esse curam primariam parentum oportere sapientes iudicant, quorum auctoritatem prudentes sequuntur, certè semper approbant. Nec me mei consilij pœnitet, nec, vti spero, meos pœnitebit vniquam, si officium porro facient, & se vitamq; omnem moderatori omnium credent: quod vt ipse feci, facioq;, moneo, vt hoc institutum in vita nunquam deserant. Secundus Mylij gener erat David Lanefius, vir bonus & fortis miles, in Megapoli Parcbimi natus ad Eldam, flumen limpidum & piscosum, quod è lacu Suerinensi vberimè effluit, vt statim pontem ferat: influit in Albim ad Domitium: patre viro docto, & tum in sacris litteris tum in rebus ciuilibus versato, Ioanne Lanefio consule, qui annos plures eius oppidi negotia fideliter & benè tractauerat: ille adolescentulus cum re militari magis quam doctrinæ studio naturâ caperetur, pater eum Martis alumnis educandum dabat:

dabat : cū absolūisset adolescens tyrocinium , pōst aliquo-
ties cum laude militauit. Reuersus aliquando è militia Bel-
gica, de re familiari & de nuptijs (monebat enim ætas & ra-
tiones cæteræ) consilium capiebat : vxorem duxit Annam
Myliam : ex ea suscepit filias septem , quarum quinq; fuere
superstites pōst parentes : vitam tum agebat , vt optauerat,
quietam & priuatam , quoad per ipsum stetit : in senatum
deinde lectus, nec consilio nec opera patriæ defuit. Ex ali-
quot annis cūm percrebesceret de bello Turcico , quod hodie
auspicijs imperatoris Rudolphi II. geritur, neq; tum commu-
ni patriæ deesse voluit. Vigebant enim pristinae vires, &
animus erat maior, & excitabatur crebris commilitonum
vocalis, qui & rem & gloriam fortibus factis porrò quere-
rent. Ille magno sumtu & facultatem superante, equis &
famulis se ad militiam parabat. Socer hoc factum non ad-
modum probare : nec gener tamen consilium mutare : ille
huius necessitudinis gratia dolere : nec iret, si vxorē audiret,
quæ eo mense iterum filiam enixa fuerat. Verūm vir fortis
& amans patriæ & constans datam fidem seruauit. Hoc
enim Germanum, nec aliud bono viro licere putandum est.
Ad castra nondum venerat, quando puerpera doloribus nè
partus, an alio morbo, an curis victa? diem obijt. Hoc ille
in Pannonia accepto nuncio geminum vulnus accepit, alte-
rum ex obitu carissimæ coniugis, alterum ex orbitate tot fi-
liarum : neq; non hæc domestica ipsum de maturando ad suos
reditu tacitè monebat calamitas. Attigerat annum fortè
vndequadagesimum illa mater : patrem & ore & ingenio
refere-

referebat, vt fororum aliqua : nihil ea moderatius, aut hu-
manius, nulla in re equo marito vñquam aduersata : rem
familiarem & perpetua cura & magno labore administra-
bat : in educandis filiabus vigilabat, nec eas delicatè habe-
bat, quæ in delicijs ipsa vitam non ageret, in re nec arcta
nimis, nec nimis lauta : piè vita omni acta, piè ex hacce vita
migravit. Impuberibus & paruulis materna mors grauissi-
mum est : sed multò grauius, si ydem, idq̃ simul, patre orben-
tur : quod accidit ijs fororibus : quarum nulla dum nupserat,
ætatem pleræq̃ non habebant. Nam quando propugnaculum
Iaurinum, quo multum confidebant nostri, turpi deditio-
ne in potestatem hostium venit, siue in pabulatione, siue in
acie, siue ex insidijs, Lanæsius etiam cæsus fuit. In vnum
plures impetum fecerant, quos ille armis, manu, animo, su-
stinebat, quamdiu poterat : nec deditio-
ne, quam omnem ille
detestaretur, breuem huius lucis vsuram redimere, sed omni-
nò mori fortiter, quàm turpiter in perpetuam seruitutem
abduci maluit. Quòd pro patria vitam profudit, hoc de vir-
tutis cultoribus neminem cruciat : optandum verò, vt ea ani-
mi constantia sint toti exercitus, quorum vnusquisq̃ pro sa-
lute vniuersorum fortiter dimicet, nec quisquam omnium
fuga aut deditio-
ne periculum declinet, mortè intrepidè quisq̃
potius adeat. Neg̃ tamen non possumus grauiter dolere orbi-
tatem plurium tenellarum virginum, quas piè & pudicè cæ-
perat educare mater : & ijs de dote cæperat item prospicere
singulari cura pater. Magna per se calamitas est, parentes
amittere, vel eorum memoriam non habere, quod plerisque
hisce

hiscæ fororibus contigit: ne multò grauior accedat, paterni
primum agnati, ad quos ea cura iure potissimum deuoluitur,
sed & auunculus, & nos affines, benignè, si quid de alimen-
tis opus erit, sed quod citra dubium opus est, de honesta di-
gnaq; illis educatione prouidebimus. Breuior ero de cæteris
Myly generis: filiam tertiam ambierat familiaris meus, iu-
uenis egregius, Eobaldus Brummerus, ac nuptias parabat
Rostochij, honesto ibi loco natus, Petri Brummeri, ciuis ho-
norati & viri prudentis, filius. Consulatum autem hic quoq;
gessit in patria bonis approbantibus: quæ profecto non vul-
garis in maritimo emporio laus est, vt neq; res facilis, primis
honoribus rectè fungi in ciuitate ampla, ea præsertim, in qua
cum graues motus fuissent aliquoties exorti, magna pruden-
tia & perpetua iustitia cauendum esset, ne noui exorirentur.
Eobaldus ingenio acri præditus, non ad mercaturam, vt plæ-
riq; in maritimis urbibus, de moribus maiorum, ratione rei fa-
miliaris potissimum habita, sed ad litteras, quas puer degu-
stare iussus fuerat, repudiata spe lucri, se totum contulit. Fa-
cile in ijs profecerat, quæ pueriles habentur: deinde lectioni
honorum scriptorum incubuit: artem dicendi ex fontibus di-
ligenter didicit me docente: ad disciplinam legum se conuer-
tit, & iurisconsultus publicè declaratus, hodiè à consilijs est
Stargardiensi reipubl. quæ vrbs in Pomerania sita est ad I-
num fluminem, ipse non populo minus quàm amplissimo Sena-
tui carus. Igitur cum ijs, à quibus amatur & colitur, non
incommodè, & libenter viuuit. Cæterùm Mylius secundo à
climactere anno sub brumam duas filias elocabat Suerini,
L inneni-

iuuenibus item primarys : Sophian iuueni cultissimo, Ioanni
Suartio, qui & ipse iuriconsulti honorem apud nos in acade-
mia Iulia acceperat. Natus Parchimi ex affinibus, in ædi-
bus Mylij educabatur puer, cum daret operam Dabercusio &
Hederico : vtriusq; fuit antè facta mentio : domestica dein-
ceps consuetudine vsus fuit in acad. ad Varnum Michaëlis
Grassi. Hic Mylio in cancellariatu successerat absq; omni
antecessoris inuidia : clarus est editione opinionum, quas ple-
riq; in sententijs iuriconsulti sequuntur : cuiusmodi legum
vel obscuritati medentur, vel accedente auctoritate indicis
defectum interea suppleat : atq; cum hæc scriberem, Grassus
diem obijisse nuntiabatur, qui & collega mihi & amicus à
multis annis fuerat : vt eius viri honorificam mentionem mi-
nus proprio fortè loco, sed occasione non aliena, libenter fece-
rim. Suartius autem in Megapoli caussarum patronus est,
non ingratus clientibus, & ciuibus carus, non sine spe certa
honorum in patria. Pridem ambierat quintam Mylij filiam
Ioannes Creisius, cuius Suerinensis, in eadem, quæ ad arcem
ducit, via habitans : & illa adolescentem honesto loco na-
tum, & humanitate præditum reliquæ iuuentuti semper præ-
tulerat : ipse verò litteris degustatis principi in secretiorum
negotiorum scriptura operam dabat : quod munus etiam in
hunc diem cum laude fidei & industriæ obit. Nuptiæ Creisij
& Elisabethæ paucis diebus subsequæ fuerunt alteras : neu-
tri ego solennitati cum liberis meis interfui. Iter erat lon-
gum, via difficilis, acre gelu : quæ tamen contempsissem, si
suspicio mihi de ijs in mentem venisset, quæ paucis mensibus
euene-

euenerunt. Tanta autem illarum nuptiarum fuit hilaritas,
vt ne Mylius quidē in vllius filiarum nuptijs visus fuerit hi-
larior, etatis iam tūm annū agens quinctum & sexagesimū.
Vt sanē in nuptijs apparere maluerim, ostendi socero versi-
bus, quos ad eum misi, nescio quo affectu mentisue præfagio:

Nunc quoq; Suerina (& doleo) desideror vrbe,
Quando forem socero & socrui gratissimus hospes,
Clare Myli: sed te, quod amica voce rogaram,
Suartius erudijt, tum quām mihi prompta voluntas,
Tum quæ fata domi teneant me, quiq; labores:
Ipseq; res hominum nosti, mentemq; Caseli,
Quo non esse tui queat obseruantior alter.
Parua rei ratio cuiusuis imperat orbi:
Nec finit esse hominem, qui vult: quod pectore toto
Secludas, facere inuitum te sæpè coëgit.
Si dilecta socrus non flectitur, inq; querelis,
Quando domūs curas animo coquit, hæret, & ira;
Iram non dubio tolerabo ab amore profectam,
Tollere si nequeam rationibus & prece multa.
Sum tamen & Quinctæ votis & carmine præsto:
Creïssiadæq;, ipsiq;, mei gratantur amici,
Pieridum myltæ, viridi quā cingitur Elmo
Iulias, & nitidum claris caput inserit astris.

*Sexta, cui nomen Helenæ, domi paternæ virgo vixit, dum
parentes fuere superstites: cui his fortè diebus nuptias conci-
liauit soror Margarita, eiusq; maritus, iamq; desponsa erat
Stargardiæ Friderico VVeiero, iuueni nobili equestris ordi-
nis: de cuius humanitate, virtute & moribus, ea nobis nun-
ciantur, quæ maximè velimus. Anni illius, de quo iam egi,
Martius Mylio nouas miserias & duplicem grauisimum lu-*

L 2

Etum

Etum attulit. Cœperat laborare ipsius coniux annum agens
Vndesexagesimum: diuturno vxoris morbo maritus non le-
uiter perturbari: interea fieri omnia, quibus ei subueniri pos-
set: sed morbus de die in diem inualescere, & spes magis ma-
gisq̄ minui. Iam igitur illa in propinquo mortem sentiens,
omni de rebus ad mortalium vitam relatis cogitatione
abiecta, totam se parabat, vt piam mulierem facere par
est, & maritum liberosq̄, æquo animo esse iubebat. Spirabat
illa ad huc, sed cum vitæ prorogationis spe perexigua: cum
ducem Ioannem de vita periclitari repentinis & nil nisi sini-
stra ominantibus, vt res ferebat, litteris nunciabatur. Quid
faceret? magno marito dolori erat ab vxore ita morti propin-
qua abire longius: ad principē diurnis nocturnisq̄ itineribus
volabat: de casu miserabili nihil compererat: vix aduenerat,
princeps exstinguitur: quanto cum dolore cum aliorum, tum
Mylj, vix dici posse arbitror. Inde redeunti domum in via
adfertur luctuosus item nuntius de obitu vxoris: ita ad lu-
ctum luctus, ad dolorem publicum accedit priuatus: vtrum
grauiore, non dixerim. Non mirum, quòd domum ingres-
sus inter manus suorum concidit: ibi postquam ad se redijt,
& animum collegit, consolatus ipse suos, funus vxori fecit.
Neutrum, quoad vixit, dolorem exuere penitus potuit, sed
cum vtroq̄ confluctatus in annum alterum, ipse quoq̄ ad fa-
tale omnibus iter se parabat. Namq̄ & ætas eum monebat.
Ibi tantum non animo fracto erat, (homo enim) nec infracto
prorsusq̄ deiecto tamen: omnem recuperare pristinam hilari-
tatem non poterat: nec tamen eius nulla comparebant vesti-
gia ad

gia ad extremum vsq; eius spiritum. Sed quo omninò animo fuerit, ex ijs, quæ deinceps fecit, certius iudicium fecerimus. Munus ille suum gerebat, vt olim: in negotijs tum publicis tum priuatis præstatat eandem fidem & diligentiam: si erat otium, legebat, meditabatur, scribebat, vt antè: ea tamen potissimum, quibus si animum à maxore non prorsus vindicaret, nonnihil tamen auerteret: de testamento sæpè cogitatione suscepta id condere cæpit aliquoties: modò sic instituit, modò aliter, vt carissimis liberis consuleret, nec suos magis hæredes litium, quàm bonorum faceret: generis, quid ageret, præsentibus exposuit: ad absentes scripsit: nos conuenire voluit: annis pænè duobus aliud alium domi tenuit: partem testamenti scripsit, adscripsit ex interuallo aliam: facillè, quò iret, animaduerti potuit: quæ omnia vtinam suum exitum habuissent: æquè paterno erat erga omnes animo. Similes erant reliquæ eius scriptiones priorum: vnius generis mentionem non feci prius. Multa ex prophetis carmine reddiderat, non ostentationis (sic enim edidisset & ostendisset publicè) sed piæ meditationis gratia: in ijs Davidis hymnos esse sciebamus, quos prout legerat & meditatatus fuerat, ita versibus reddiderat. Itaq; factum fuit, vt, quod initio minimè cogitaret, plaròsq; reddiderit: cùm pauci fortè desiderarentur, eos sub extremum adiecit: vt nos ipsius chartæ docuerunt. Vnum excipias de omnibus, qui idem tentarunt, siue præstiterunt, & eos, quibus magis præsidio ad rem fuit linguæ sanctæ cognitio: ceteros facillè æquauit: superauit plures, quàm à quibus superatus fuerit, si fortè in re sancta tali certamini

locum esse quis opinetur. Hæc autem & cætera exemplo esse poterunt nepotibus ad litteras, ad virtutem, ad pietatem. De pietate viri erga Deum in extremo ipsius vitæ actu dicere volui potissimum, in quo sicut virtus cursoris in stadio ad metam, illa maxime enituit. Nescio, ut perpetuo mihi suspecti sint, qui vultu verbisq; pietatem præ se ferunt: & multi quotidie in sacris, nibilo religiosiores, quoniam nibilo meliores. Inde iudicium facio, siue quòd propter res suas ab iniurijs nihil abstinent, siue quòd præ suarum rerum cura alios non respiciunt probos, tenues, dignos misericordia. Vitæ honestas & actionum constantia certius testimonium dicunt, quo cultu, quantoq; affectu Deum veneremur: deniq; perpetuum rectè agendi studium neuntquam fallax pietatis argumentum esse creditur. Namq; perfecti aliquid in mortalibus frustra quærimus: ac semper in vnoquoq; quanta quanta esse nostra somniamus, vitæ perfectio & sanctimonie desiderabitur. Quæ de Mhlio exposui, in ijs nihil cultu pietatis indignum fuit: pleraq; notas pietatis & virtutis argumenta censeas. Quæ viri pietatem plenius redolerent, siue testarentur, hæc erant: nihil agebat, nisi implorato Dei auxilio: liberos ad Dei cultum educabat: preces pronunciare, statis diei horis iubebat: Videbat, ut eorum studia consentanea ijs essent, quæ discerent, & à Deo bona peterent: miseros consilio, idq; vltro, tenuiores ope subleuabat, præsertim quos esse probos & reuerentes numinis indicabat: carimonijs & precibus publicis intererat lubens, & ædem sacram à suis frequentari gaudebat: qui neq; in eo segnes erant, quod patrem,
quia

quia sedulo idem ipse faceret, velle serio videbant. Ipse au-
diebat attentè, qui populum erudirent, si præterquam quod
verè & doctè, etiam propriè, purè, disertè loquerentur: at-
tentius multò, si præterea copiosè & luculentè. Ex eo gene-
re vt Suerini semper esset eximius aliquis, magna cura vide-
re solebat Ioannes Albertus, & si desideraretur, id acerrimo
huic censori negotium dabat. Qui eo loco dicendi genus subli-
me, ad grandiloquentiam, siue ostentationem potius, quàm
ad auditorem vel erudiendum vel corrigendum comparatum
adfectaret, eum contemnebat, nec intelligere dignitatem ra-
tionemq; tanti muneris arbitrabatur. Nec enim id esse, fa-
mam eloquentiæ aucupari: sed gregem suæ fidei creditum pe-
do ab erroribus ad salubria præta dirigere & cælesti doctri-
na, quantum cuiq; opus esset, idemq; caperet, pascere. Hoc
verò neq; ijs cordi esse, aut certè eos non satis intelligere pu-
tabat, qui vel disquisitiones sæpe inanes, aut superuacaneas,
de quibus inter se hodiè pessimo publico magna contentione
primi sacrorum mystæ digladiantur, in medium adferrent,
aut quem libèret, vel ex plebe vel ex principibus reipub. qua-
si in theatrum producerent, siue causæ ad hanc rem aliquid
haberent, siue esse videretur, vel fingeretur, quod interdum
feri, vitæ nos vsus edocet. Hac de re sermones acriores,
Myly relatu non indignos, præsertim potius silentio, ne quis
fortè eius generis aberrationum reprehensione ipsum sacerdo-
tum ordinem grauitè lædi calumniètur: præsertim cum qui-
dam nihil sanctius esse iurent eiusmodi vehementia, quam
ab inscitia siue vitæ imperitia profectam augustiore zeli no-
mine

mine aberrantes sæpè palliant. Ille verò Christi ministros colebat, & multis præsidio erat: quanti quos fecerit præ alijs me non fugit: de vno dicam, qui & ipse pridem decessit. De ijs enim qui vixerunt, loqui me posse putem rectius: nec videar dicere secus, quàm & res sit, & ipse sentiam. Nouerat ab adolescente Simonem Paulum, quod Suerini natus patre cum primis honesto viro, nec inerudito, eius oppidi consule. Hic autem, ex quo ad sacras litteras se contulerat, non doctrimas ille liberales deinceps negligebat, sed initiò in ijs totos etiam dies erat, ita vt quæ viderentur, ipse interdum publicè doceret: ad præcepta autem cælestium oraculorum animum vitamq; omnem conformarat, & genus dicendi sibi compararat, non ad fastum nec ad pompam, nec ad aures demulcendas, sed ita populo commodum, vt probaret idem, qui non esset de populo: in docendo adferebat, quæ nescire nefas esset: cum vitia insectabatur, erat acrior: cum quos priuatim obiurgabat, non paullo remissior; ita tamen vt auctoritatem tueretur. Intelligebat enim auctoritatem non esse imperium: & eos frustra sibi imperium etiam æquissimum sumere, in quibus non sit auctoritas: auctoritatem non esse absq; admiratione: admirationem absq; virtute oriri non posse, neq; radices agere, vbi beneficium nullum seueris. Nec tamen sibi quærebat imperium, quod ei in mentem nunquam venisse, ex omnibus viri studijs adfirmare non dubitem. Longè enim ab eo aberat ambitio: cedebat potius, quàm cum quiquam contenderet: quare fecit, vt ipsi boni viri vlrò cederent. Nec vquam in suspicionem auaritiæ venit,

etf

etsi erat bona in re, quod & habebat patrimonium, & uxores
satis dotatas duxerat, quarum prior doloribus partus extincta
fuerat: quæ ei deinde nupta fuit, & ipsa rem familiarem sedu-
lò curabat, & ille ab omni luxu abhorrebat: Itaq; cum decede-
ret, fuit vidua, liberisq; ne egerent. De multis millibus aris
non cogitabat: aurum argentumue fanori non dederat: scelus
esse iudicabat in dispensatore cælestium bonorũ, si totus in hæc
caduca incumberet, quæ ad auditores ipse perpetuò extenua-
ret. Priuatim ipse prorsus nemini malè velle, nemini maledi-
cere, cum nemine similitatem alere, neminem odisse. Qui hanc
laudem singularem esse non putat, huius sæculi mores ignora-
re videtur: ego magnum esse iudico, ijs vitijs minimè obno-
xium esse, quibus scatent pleriq; mortalium. Humanus erat
præterea, & comis & suavis in conuictu: plenus officij, labo-
rum patiens, quos pro alijs susciperet vltro. Si offensa fuisset
nata inter coniuges, ibi auctoritate & consilio præsto erat:
nec minus valebat in tollendis alijs inimicitijs. Et ciues igi-
tur eo vtebantur, & hospites: & licet alij vnà iisdemq; ne-
gotijs adhiberentur, tamen erat, cur ipsi præcipuè gratias age-
rent. Nec est, vt ostendam, has ipsius partes fuisse: quas
theologi cum primis esse nemo inficiabitur. Eum igitur vi-
rum in patria primò docentem amauit Mhlius, & postquam
Rostochij, tum in templo, tum in academia cum laude publi-
cè docuit, eadem benevolentia semper complexus fuit. Ego
verò Simonis Pauli, quo & amico & collega in academia su-
pra XX annos vsus fui, laudes libenter intexui. Et enim ve-
ræ sunt, nec legentem remoraturæ. Cupidè namq; & pauca
M & rara

Et rara cognoscimus. Nec ab proposito abiero, qui amicos
Mylij, cuius honori seruió, eosdemq; meos, proprijs honoribus
afficiam. Detestabatur autem sæpè socer aliorum malitiam,
qui acerbè, nec sine contumelia disceptantes, non iam de ne-
cessarijs, sed de obscuris Et inexplicabilibus rebus, animos
mortalium ad odia, inimicitias Et iniurias inflammarent, a-
liorum inscitiam, qui sola impudentia freti censuram sibi de
maximis rebus sumerent, Et sua cum infamia atq; publico
malo in publicum ederent. Initiò quædam legere consueuerat:
Venerat ei fortè in manus commentarius, qui consutationem
aduersariæ sententiæ promitteret: legit primùm auidè, si
quid disceret, paullum progressus, abiectis paginis, ita inquit,
refellit aduersarios, vt si pergam legere, cum illis potius sen-
tiam, quàm scriptori assentiar. Vtinam eius generis nemo
præter illum, quisquis erat. Deniq; à talium disceptationum
lectiõne totus abhorruit: neq; de me negarim, vt supra trigin-
ta annos eas nosse non valde laborauerim: nec tamen satis mi-
hi temporis interea fuit ad ea legenda Et cognoscenda, quæ
est operæ pretium scire: quæ tamen ex indoctorum Et conten-
tiosorum rapsodijs minimè petuntur: verum hoc verbo, si qui
vel hodie vel paullò ante nos veritatis inuestigandæ Et il-
lustrandæ gratia in quocunq; genere doctrinæ laborem susce-
perint, se lædi non suspicabuntur. Ere erat, doctrina præ-
stantes, vsu diurno perfectos, Et scribendi facultate prædi-
tos, vera monumentis litterarum consignare: infantes, pue-
ros, indoctos, si ingenio valeant, Et scire desiderent, discere
æquum sit, aut si hoc non libeat, tacere. Verum hæc in omni
gene-

genere scripturientium insania vetus est, & cultissimis olim
 sæculi merito exagitata: etsi hodie magis frequentatur, quòd
 annis pueri, litteris neq. dum leuiter tincti, ipsius etiam lin-
 guæ rudes, incitiæ sordes incredibili impudentia exponunt
 oculis omnium, doctissimorum & acutissimorum hominum
 censuras minimè reueriti, dummodo apud plebem in pretio
 sint, & popularem gratiam consequantur. Sub nouissimum
 ver prodierant nouæ contentiones siue disceptationes, ne
 quem verbum durius offendat, quæ cum ab amico vetere ad
 Mylium mitterentur; obiter inspectas pagellas, non sine sto-
 macho, vt apparet, ad eum remisit, cum graui censura, pror-
 susq. his verbis: Hoc genus concertationum cum fugi semper
 antea, & pro mea simplicitate in ipsis veræ doctrinæ fonti-
 bus adqueui: tum vero in tam multiplici opinionum confu-
 sione neq. animum meum incertis dubitationum fluctibus ob-
 ieci, neq. vt hoc fieret, temerè iudicari esse committendum.
 Legant igitur ista, quibus hoc fuerit commodum: ego horu-
 las meas melius didici collocare. Πολλοὶ μὲν ἀθροῶπι ὄτιν περὶ τὰ
 ἀμφοισθενῶσι, ἔπη μὲν ἔχη, περὶ ἂν ἂν ὁ λόγος ἦ, ἢ φροντίζουσιν ὀ-
 πως ἢ, ἢ αὐτοὶ ἔθεντο, διότι τῶν παρῶσι, τὰ πρὸς τοὺς μὲν τὰ.
 Sic igitur ille sensit: idem & consuleret familiaribus: & saperent,
 qui sapienti seni auscultarent. Pleriq. autem talia non veri-
 tatis studio, sed nouitatis desiderio legunt, parum de animæ
 salute, vel etiam de informatione vitæ solliciti. Ita fit, vt in
 factiones trahamur: cui malo comitantur hæc maxima, odia,
 iniuriæ, calamitates priuatæ & publicæ: atq. ea omnia palli-
 antur tamen habitu sanctimonie & zeli. Nomen enim hoc

Græcum vsurpabo, quod in omnium ore est, etsi eius vera vis plerumq; fugit. Vulgo namq; indignatio cum inscitia zelus est. Quam autem super hac re Mylij sententiam peruersitas, vt adsolet optima quæq; facile calumniatur; pro argumento Deo deuoti animi habendam existimem, iudicantis, videnda, quibus quis confirmetur, repudianda, quibus conturbetur. Ceterum & in hoc viri pietas elucebat, quod acceptum à domesticis, sed accuratius ab Hederico expositum, referam, pœneq; ad eò ipsius verbis. Etenim cum lectioni sacrarum litterarum studiosè semper incubisset, cuius præter nos testis est locuples aula, eiusq; omnis vicinia; extremis vitæ annis lectissima quædam scripta theologorum legere quotidie solebat, quibus præcipua & maximè salutaria pietatis præcepta comprehenderentur: in cæteris sanctissimorum hominum sententias magno pioq; studio comportatas: libellorum margini, quodcumq; spatium haberent, mentem quoq; suam adscripserat: quia vtebatur ijs doctrinis & consolationibus, siue res nonnihil essent prosperæ, siue etiam nimium aduersæ: deniq; interdum amicis præsentibus & prælegebat, quibus maximè caperetur, & suas tum meditationes tum explicationes, ac si docendi munus suscepisset, subiciebat, cum sua ipsius magna voluptate, & audientium non minore cum fructu, quàm admiratione. Quare neq; affixus erat rebus caducis: nec mortem expauescebat, qui se decedere non inuitum aiebat: interdum Cardinalis Aleandri animum prædicabat, quem hoc disticho ostenderat, quod paullò ante obitum monumento insculpi curauerat:

Κάττα-

Κάτθανον ὅτε αἰών, ὅτι πάντοτε ἂν ἴπμαρτος
Πλείτων, ὡς ἴδεν ἄλλοι ὡς τανάτε.

deniq; simile quiddam suo monumento inscribi optabat. Non longè aberat tum à meta Mylius: dolores eum alij atq; alij adoriri, corpus præter morem variè affici, accersì medici: ex eorum præscripto ille viuere: Verum vires, tum laboribus tum annis debilitatæ, iacebant. Igitur ad se liberis & generis, qui in vicinia essent, accersitis, exponit, quid fieri de ple-risq; velit. Nam & mente sibi constabat, & animo memoriaq; valebat: nec in ipsis doloribus eum verba deficiebant: deniq; sibi cum rebus humanis nihil esse amplius inquiring, ad Deus totus se conuertit, & visus somnum expetere, iamq; obdormiscere, vt fit exhaustis viribus, inter manus suorum, pridie calendas Maias placidè exspirauit. Ploratus ibi, vt fit, mulierum, omnium lacrymæ: funus Mylio factum ex ipsius dignitate: in quod monumentum iam quatuor filios, duos de meis liberis, infantulum vnum, & alteram filiam, de qua antè dixeram, & biennio antè coniugem intulerat, infertur & ipse. Longinquiores generi, Eobaldus in Pomerania, ego in academia Iulia, de soceri morbo vix acceperamus, cum de eius pia ex hac mortali vita migratione nuncius diebus admodum pauculis subsequitur. Ex aliquot dierum interuallo Ioa-chimus Mylius filius & affines, qui ibi tum erant & in vicinia, Suerinum nos quoq; accersebant litteris, vt res postulare videbatur. Conuenimus Suerini mense Iunio: in alterum mensẽ vnà in ædibus Mylianis fuimus. Erant primis aliquot diebus sermones inter nos de rebus varijs, & magis ad

luctum quàm ad ullam deliberationem spectantibus: nec ullum in cuiusquam verbis aut vultu indicium aliud, quàm veteris benevolentissimi animi: nec quisquam aliquid expectabat iniquum, nec optare videbatur: quod faciunt pleriq; cum de familia eriscunda agitur. Tum enim alij in aliud inbiant: tum æquo plus expetunt: tum cohæredibus non clanculum invident: tum iniuriam ab alijs metuunt: acutè differunt: iurgantur acriter, magna contentione digladiantur, non iam de domo, de fundo, de torq; aureo, de poculo gemmato, de veste, sed fortè de annulo parvi pretij, vel de lignea sellula: erumpunt eiusmodi in inimicitias, in odia, in lites plurium annorum: redundant autem in incommoda cohæredum omnium, deniq; in mutuum dedecus. Etsi tale quippiam inter nos à nobis non metuebatur, (familiarium enim formido hac de re inanis fuit: aliorum autem sinistra auguria nihil ad nos) quòd nemo nostrum miserè egeret, & quisq; modico contentus esse consueffet: tamen ne: minimum quid eiusmodi oriretur, absq; offensa autem omnia æquissimè transfigerentur, adsciimus in deliberationem non nisi tres viros moderatissimos, quos & Mylio & Mylianis omnibus amicissimos ab initio fuisse, nobis omninò constaret, & cuiq; eorum suas pates tribuimus: nec illi molestiam, quæ minimùm aliquot dierum futura erat, recusarunt. Nihil fuit prætermissum à nobis, quod leges siue consuetudo requireret, ne quid eorum, quæ gereremus, postea in dubium vocari aut rescindi posse videretur: præsertim cum vnus affinium abesset in militia, quem occidisse in prælio antè narrauimus, & Virgo sororum minima desertior vide-

videretur, & filius familias expectaret aliquid singulare de patrimonio. In his enim nodus esse potissimum credi poterat, quem nos, nec vi, nec cupiditate, sed consilio & beneuolentia soluimus. Erant illi senes prudentes & fide praestantes, Hedericus primum, cuius saepe iam meminimus, & Georgius Fufius, consul, & constantis ad huc aetatis Fufij gener, socrus nostra frater germanus, Daniel Rotermundius, senator ipse quoque litteratus, ut veterum dicta & in deliberatione & in sermone quotidie vsurpet. Habet autem in promptu mimos, & cum ipse libenter accipit sales, tum libenter ijs adspargit familiares, in consuetudine iucundus, ut eum senex Mylius semper habuerit in familiarissimis, eiusque industria & opera in multis grauibus negotijs vsus fuerit: nec denique nullo vsu rerum praeditus. Nos autem Danielem seruauimus nemini deuinctum, ut si qua de re esset dissensio, vltro citroque moneret, & rationes afferret in medium, quae viderentur. In prima deliberatione ad id respeximus, quod primum & difficilimum videbatur, ut filio familias consuleretur, nec tamen querela nasci posset in posterum aduersus eum vlla: nemo erat de generis Mylij, quin aequè illi faueret ac suis liberis. Totos dies in negotio non fuimus, nec esse per calores illius mensis poteramus: manè tractabamus, quae prima videbantur, caetera ordine: de alijs rebus erant sermones pomeridiani: fracto nonnihil aestu, vel nauicula traiciebamus lacum, vel fundos & hortos videbamus: exspatiabamur & in vicinam siluam, à qua suburbium nomen traxisse suspicor, ut ibi greges ferarum liberi nostri spectarent. Semper igitur vna totos dies fui-

fuius : ex quo animorum inter nos discidium nullum, ac vix
dissensuunculam vlla de re exortam satis apparet : vna item
quotidie cœnati, sermones in multam noctem produximus,
cum ea suauitate, quam luctus permittebat : ad negotia po-
stridie semper aliquot ab ortu horis redymus : nec præterijt
octiduum, quando in omnibus nobis optimè conuenit cum My-
lio, iuuenē, in quo sunt humanitas, comitas, sales, honoris stu-
dium, nec non tamen rei familiaris cura : quod laudo, ne sor-
dibus sit occasio, quæ longè aberant à moribus parentum, sed
vt materia liberalitatis : est vero in primarijs artibus patre
non inferior. Etsi autem in aula visit adolescens, & iuue-
nis in cura rei familiaris fuit occupatior ; tamen nunquam est
sine litteris : & scribit, quæ libenter, & si curam adhibeat,
cum admiratione legam. Cum enim ad me nostro sermone
scriberet, egoq̃, qui semper sum in Græcis Latinisq̃ litteris,
Latinè responderem ; mea importunitate excitatus ita ali-
quoties respondit, vt ipsum non ruri, sed cum Musis vitam
degere suspiceris : ac certè nec ipsæ rus nec solitudinem fugi-
unt, & locum, vbi cum patre erant perpetuæ, vt & ibi per-
noctarent, deinceps incolent, illectæ, non tam campis, & vi-
rente silua, & prætermeante Varno, quàm studio iuuenis a-
dèd integri & ingenij acris inuitatæ. Non decebat omnino
nos humanitate sociari filio esse inferiores, qui etiam patri
plurimum deberemus : quod ipse ab initio profiteor, omniq̃ oc-
casione prædico, quàm de me benè præclareq̃ meritis sit. In
hoc igitur negotio etsi non ea, quæ pater voluisse visus fuit,
ita transigi potuerunt omnia, quòd, quæ ille multa alia vo-
luit,

luit, morte praeventus perficere minimè potuit: sed fuerunt
tamen ad eum modum inter filium & generos, æquissima
& nostra voluntate, transacta certè omnia, vt si pater ea co-
ram cognoscat, nec aliter tum fieri potuisse, nec aliud se vo-
luisse, professurus omninò videatur. Litteris enim, quas ad
nos plures dederat, sic se consuli filio velle ostenderat, vt ini-
quus in filias nepotesq; videri nemini posset. Hunc finem
nos affectos, non dubitamus, & confidimus, idem filium in
perpetuum de nobis ad quosq; testaturum. Nos ipsi eam hæ-
reditatem benè euenire optamus, vt cum ea ipsa vtatur &
fruatur, tum amplificatam transmittat ad filios, in quibus
Myliana bonitas & præstantia omnibus seculis cum publico
bono eluceat. Quàm paucissimis porrò diebus fieri potuit,
generi inter nos, minima molestia, amicissimis animis, compo-
suimus cætera, cum nemo inuidiæ locum daret, quisq; quæ vel
pluribus viderentur, vel fors daret, ijs contentus esset. Non
solum autem omnes litium, quæ pullulare possent, si quid hic
iniquius aut cupidius esset administratum, occasiones præci-
dimus, sed veterem quoq; benevolentiam inter nos ita stabi-
liuimus, vt perpetuo studijs officijsq; certaturi videamur:
quod affinibus ipse, eorumq; liberis facillè præstabit, neq; non
mibi meisq; de ipsis polliceor. Putaui autem neq; hoc omit-
tendum. Nec enim nihil ad vita functum posteritatis felici-
tas & mores pertinet: immò ex hoc ipso soceri prudentiam
licet perspicere, qui sic liberos instituerit, tales sibi generos
delegerit, qui vino voluptati fuerint, & vita functo honori
sint. Exemplum etiam à nobis nostros petere volumus, vt

N

si qua

si qua olim supersint, æqualitatem siue iustitiam in conspe-
ctu habeant, vt parentes habuerint, & si fortè quibusdam
paululum, sibi tamen inter se & consilio fideli perpetuo &
re, quantum cuiusq; facultas feret, vt consanguineos decet,
subueniant. Funus fuisse pro viri dignitate curatum, antè
dixi: neq; non deliberatum inter nos fuerat de tabella aenea,
quæ in templo cathedrali parieti affigeretur, & ipse quæ me-
morie & honori tanti viri deberentur, quàm paucis verbis
poteram, comprehenderam, deniq; in me receperam, vt Sue-
rino in Iuliam reuersus, in vicina Brunonipoli, vbi artifices
essent, tabulam fundendam, & illa incidenda curarem. Il-
luc igitur etiam iterum profectus, egi cum artifice, vt cuius-
modi illic tabule in columnis templorum visuntur, talem mi-
hi eo anno fabricaret. Incidère verò tum motus, vt neque
inscriptionis exemplum hodiè habeam: neq; enim hoc loco ad-
scriptum legi nollem. Ipse autem clarissimo optimeq; de Me-
gapoli merito, Andrea Mylio, socero à me semper ita culto,
ac si natura pater esset, vt erat animo & beneficentia, hoc ex
ingenio meo depromptum, meaq; oratione expressum, qua
potui: illum autem sapientissimum & eloquentissimum hac
in parte assequi non potui: hoc illi, inquam, monumentum
posui, ere perennius: quod nunc demum alibi quoq; gentium
videatur, legatur, censeatur hoc seculo. Etenim, vt perpe-
tuum sit in longinquis gentibus, cum neq; mihi pollicear, meæ
ipsemet mihi tenuitatis siue mediocritatis conscius, profi-
teri non debeo, ne in vanitatis suspicionem veniam, qui ve-
ritati studeam, etiam plus, quàm laudi illius, cui operam dedi.

Fugio

Fugio enim & detestor eorum consuetudinem, qui ex vna le-
cytho, & pueros & senes, & plebeium & patricium, & gre-
garium militem & imperatorem, pingunt, vt lector, cui ali-
quid salis, garrulitatis & ostentationis pertesus, nihil cre-
dat omnium, nedum quid discat & admiretur. Apud Me-
gapolitanos tamen, & esse scio, & futuros spero, qui hæc &
non improbent & custodiant: de Mhlij consanguineis & co-
gnatis & affinibus non dubito, qui hæc accepturi cupidè atq;
ita conseruaturi sint, vt & commendent familiaribus, &
tradant, non absq; mandato cognoscendi, suis. Itaq; cum gra-
tum me ostenderit, non omnem operam lusero: fieri præter-
ea potest, vt hæc qualiscunq; lucubratio, neq; temerè cogitata,
neq; subito litteris consignata, proficit politicæ cultoribus, adi-
tum, ad remp. & regias, molientibus. Sunt enim, quibus
hoc siue Minerva instillauit, siue præcipiunt, quibus hæc po-
testas, siue natura, siue legibus. Sunt enim multa, quæ hinc
& suo & publico bono discat huic primariæ disciplinæ initia-
tus, non ex præceptis, quæ hic mea nulla sunt, sed ex hoc ex-
emplo, tanquam è statua Polycteti, qua ars ipsa ita erat ad
unguem expressa, nihil vt desideraretur. Fit etiam sepe
& in ingenijs, tum acribus, tum stupidis, vt exempla plus
valeant, quàm ipsa rectissima regula. Hi namq; quod qua-
si oculis cernunt, imitantur, quantum queunt: illi confir-
mantur & proficiunt in ijs, quæ mente priùs, potissima ex
parte viderant, atq; ita pro captu vtring; perficiuntur. Sunt
enim quos natura certis rebus destinauit, alios ad summa, a-
lios ad mediocria, plurimos ad ima, vt sunt opificia & labo-
res,

res, quæ non nisi corpore perferuntur. Non aio fuisse socerum meum ἰδὲν πολιτικῆ ἀνδρὸς, neq; hanc in hoc monumento ostendere volui, sed quæ pleraq; in ipso fuere, politici propria. Erat Andreas Mylius honesto loco natus, erat in literis à teneris, in ludo puerili educatus ad probitatem & doctrinam: adolescentem in ludo ad patriam Misenam erudierat Dabercusius, amatus porro à Georgio Fabricio. Fabricium autem & erudierat, & admirata fuerat, nobis Transalpina, Italia, omnium gentium hoc seculo magistra. Ad honestum locum in ampla repub. aut aula principis, aditus vili non datur: neq; humilis se maiora ambiat, etsi interdum illò rapiuntur, ob fidem, & industriam. Occluduntur autem fores primæ non iniuria, cum in quibus ingenij parum, tum ad virtutem & res non educatis. Ad educationem faciunt informatores, cuiusmodi sunt, quibus ille vsus fuerat: sepe tamen inscitia & imperitia, fingunt sibi, & præ se ferunt sapientiam. Mylius porrò instructus litteris, quibus cum innotuisset, probavit, præter fidem, industriam suam, laborum ab initio suscipiens, quantum ferre quidem posset, non vino vllisue voluptatibus deditus. Nam qui sic sunt, inepti sunt ad ardua negotia. Quid namq; rerum gerat, in quo pigritia, quam aliquando natura producit. Habebat autem ille natura hoc boni, vt esset tum animo ad omnia presenti, & prompto, tum firma semper valetudine. Cui hæc bona natura non sint, aut partes officij, non omnes, aut non satis expleat, aut sub onere concidat, quorum illud bonus nolit, hoc etiam est miserabile. **BONVM CONSILIARIVM** dies noctes

noctesq; vigilare & labores subire oportet, cogitando, scribendo, orando: etiam itineribus faciendis, siue quo sit cunq; eundum, siue dum longinquas legationes obeunt: accedit, quod siue domi sis, siue alibi gentium, cum quibusq; viuendum est, comparare te tibi necessum est, non vt ipse velis, sed vt consuetudo populorum iubeat, siue eam probes, siue etiam detesteris: recusandum nihil est, quod saluo viri boni officio præstari posse videatur. De humanitate Mhlij dixi, vera illa, non comparata arte, neq; simulata, sed nata ex integritate animi. Fucum esse non oportet neq; in vlllo inferioris ordinis: deprehensa simulatio vniuersæ vrbi hominem iniustum facit. Luceat igitur integritas siue praluceat cæteris virtutibus. Ex integritate enim cognita præsertim & prædicata plurium sermonibus, polliceri non minus virtutes alias possumus, quam ex aurora oriturum iamiam solem certo statuimus. Cum autem iniuriam idem nemini faceret, auertebat non à moribus solum, sed ab animo etiam, quæcunque iniurias in animis nostris caussantur: sunt cum alia, tum ambitio & auaritia: hæc est plurium, pauciorum forte illa. Ridiculè autem ambitiosi sunt, qui sine eximijs virtutibus, & meritis erga multos, primas sibi decerni flagitant: præstantes, & veram gloriam adepti, illiusmodi ferunt, & apud animum suum rident. Auaritia autem cum nihil sit peruulsius, ab eo genere hominum nihil cum confidentia boni sperari potest: ad quos, nisi quid feras, & quidem quantum quisq; siciat, nihil auferas, ne quidem sententiam mediocre, forte tibi debitam. Querela vetus est de hirudinibus

fori: cuiusmodi hodie sunt ciuitatum, etiam regiarum, & maxima & sitientissima: non eas tantum vulgus in ore habet, sed ipsi se inter se cum extrema inuidia, & latentibus odijs vellicant. Cum autem boni consiliarij sit, secundum ipsos reges, bene de alijs merendi studium, cogitabit ille potissimum de vniuerso, siue reipublicæ, siue regionis, siue populorum bono: proximo loco de educatione iuuentutis, ad quam pertinet conseruatio litterarum, scholarum patrociniũ, academiarum potissimum. Nam si hæ non fuerint, ne consiliarij quidem sint, quo loco sunt: neq; ipsorum filij olim esse queant, quos ipsi esse velint. Quam autem hoc bonum à paucis curetur, ipsos quinquaginta annos vidi: neq; igitur sine causa prædico, quotquot accepti beneficij memores, suiq; officij non immemores, aliquam gratiam referunt: vtinam rationibus & oratione excitare ad hanc ego curam valeam plures. Sed hic finem faciam, ne politicum virum informare in hoc epilogo velle videar: imitor senem, qui fortè adstans nobili illi Cebetis tabula, dextraq; virgulam in singulas illius picturæ particulas intendens, simul aliquid de vitijs & virtutibus verborum faciat ad adolescentulos, fortè verbosius & liberius, quàm ætas illa velit aut ferat: simili ipse munere mihi iam perfunctus videor: rectè factum, & alijs videri velim. Non est, nisi vnum reliquum, minimè cum obrem, tum, vt maledicentiæ hac in parte os obstruam, reticendum. Nisi enim de pietate in Deum denuò meminerrim, etsi in oratione dixeram, illius simulatrix, prophanitatis me insimulet. Ego vero eorum, quæ recensui, constare
nihil

nihil omnium posse absq; sincero Dei cultu, & ad hunc cæte-
ris omnibus comparatis, asseuero: in ipsa pietate & initi-
um esse, & medium, & finem statuens, qua de re
animo ambiguo nunquam fui.

F I N I S.

EΥΧΗ ΚΥΡΙΑΚΗ.

Habitans in astris verticem cœli supra,
Affunde nobis, quod sat est, lucis tuæ:
Nutu gubernas nos tuo, rex & pater:
Tibi obsequamur quisq;, sicut cœlites:
Quod est opus, da largus indies tuis:
Venæ fores reclude, si mites sumus:
Tot ne in periculis occidamus, subueni:
Quin liberatos è malis, cœlo bea.

Prid. Id. Sext. c13 13 cxi.

in his omnibus comparati, offenero: in ista pietate & iustitia
non esse, & meliorem, & firmiorem, quia de re
animo impugno nunquam sit.

F I N I S

EXHIBITIONE

Quia in altis verticem cœli supra,
Attende nobis, quod factus, lucis tuæ:
Non gubernas nos tu, rex & pater:
Tibi obsecramur quid, sicut cœlitis:
Quod est opus, da largus iudex tuus:
Veni fores recludere, si mites sumus:
Tot ne in periculis occidamus, subueni:
Quia liberatos, & malis, celo per.

Pril. M. 2000. c. 10. 2000.

AB 87-900

ULB Halle

3

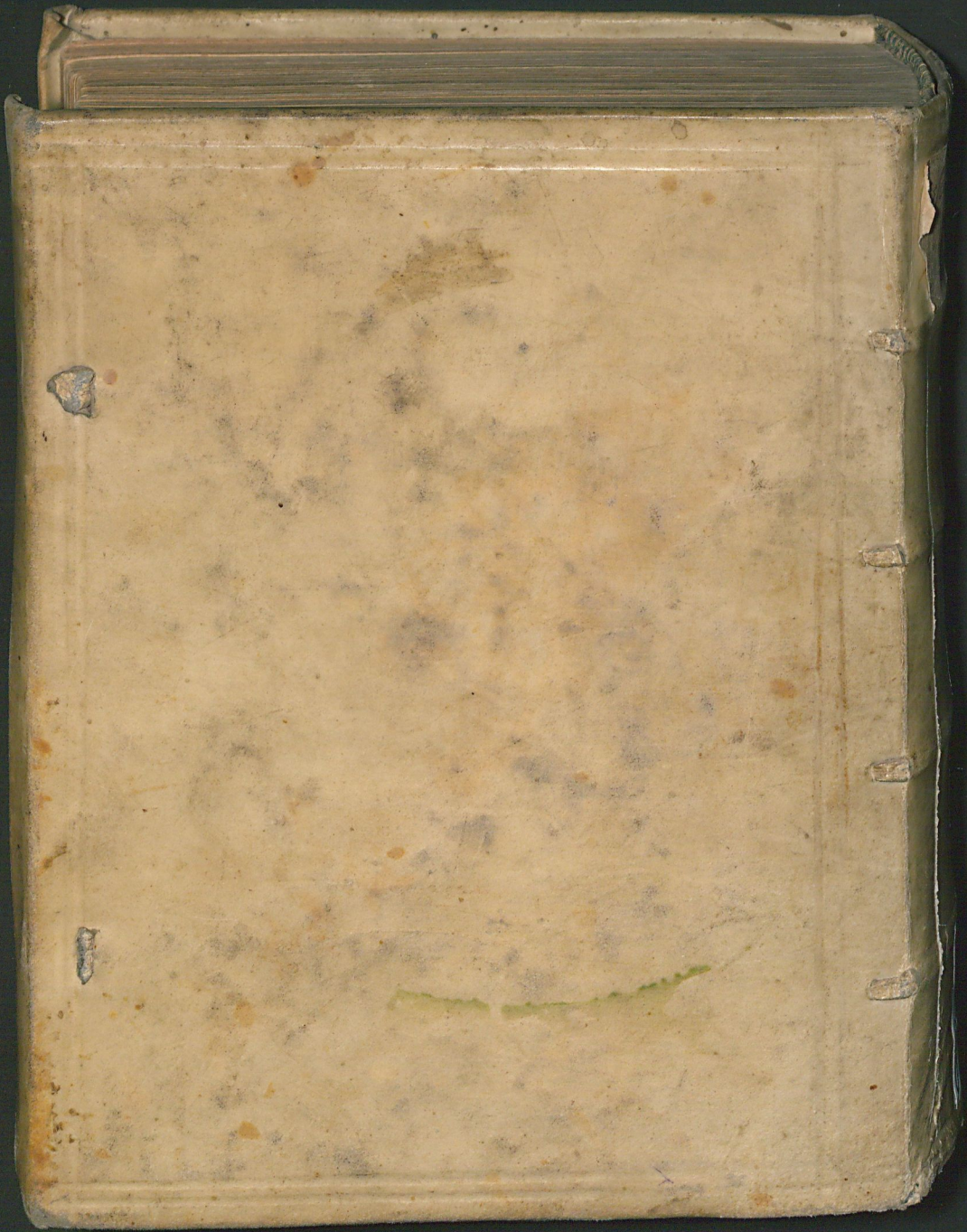
002 717 867

Sb.

VD 17

13.

RATIO FVNEBRIS

scripta

ANDREAE MY-

V. CL. MO ILLVSTRIS-

orum Ducum Megapolitanorum
Consiliario.

Reverendo et doctissimo

Leovvno Gyni

viro M. Valentino Mylio.

Magistro Harpaccio

Helmst. in acad. Iulia,

Typis IACOBI LVCII,

Anno cl. l. cxi.